

Glasnik MIRA

Godište I. • Broj 12 • Međugorje • Prosinac 2006. • Cijena 2,5 KM / 10 Kn

ČESTIT BOŽIĆ I SVETO POROĐENJE ISUSOVO

“Draga djeco!

I danas vas pozivam molite, molite, molite.

Dječice, kad molite blizu ste Bogu i On vam daje želju za vječnošću. Ovo je vrijeme kad možete govoriti više o Bogu i činiti više za Boga. Zato se ne opirite nego dopustite, dječice, da vas On vodi, mijenja i uđe u vaš život. Ne zaboravite da ste putnici na putu prema vječnosti. Zato, dječice, dopustite da vas Bog vodi kao pastir svoje stado. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu.”

(25. studenoga 2006.)

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:

Informativni centar "Mir" Medugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Medugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
Faks: 00 387 36 651 300
Služba pretplate: 00 387 36 653 342
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // **SHIFT** KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplate:

Za Bosnu i Hercegovinu:
Poštanskom uplatnicom ili na žiro-račun:
3381202201145352
UniCredit Zagrebačka banka BH

Devizne uplate:

Unicredit Zagrebačka banka BH
S.W.I.F.T. ZABA BA 22
Konto: 48-06-02810-2

Uplate iz Republike Hrvatske:

HVB Splitska banka d.d.
Br. računa: 30000519000
S.W.I.F.T. BACXHR22
IBAN: HR17 2330 0035 1002 0168 2
Prilikom uplate popuniti **Nalog 14**
Ili poštanskom uplatnicom

Cijena pojedinog primjeraka:

2,5 KM/10KN
Godišnja pretplata (12 brojeva)
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 KN;
Zemlje EU: 30 Eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 40 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete,
znanosti, kulture i športa Hercegovačko-
neretvanske županije pod brojem
R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret Pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

NOSITELJ NADE I BUDUĆNOSTI

dr. fra Tomislav Pervan

Svako je novorođenče, svako dijete, na svoj način nositelj nade i budućnosti. U svakome novorođenom djetetu započinje iznovice proces nastajanja, stvaranja, rasta i umiranja. U svakome novorođenčetu započinje novi naraštaj, novo doba, rađa se i dolazi nova nada u svijet.

Za svakoga novoga rađanja kao da na trenutak nestaje svih poraza i promašaja, svih razočaranja i nevolja, tjeskoba i strahova, bolesti i smrti. Dijete se rađa, otvara svoje oči, pušta prvi plač, traži svoje mjesto pod suncem, u svijetu, kreće svojim putem u život, ima svoje snove i svoja očekivanja. Stari svijet postaje novi, mladi, budućnost je tu, sve počinje nanovo. Sa svakim djetetom u kolijevci započinje tako reći povijest čovječanstva i svijeta u novome izdanju. Netko je pod sliku Marije na magaretu s Josipom na putu prema Betlehemu jednostavno potpisao: *Bila mu je savršeno lagana. Ništa nije imala osim Nade za cijeli svijet pod svojim krilom.*

Na toliko ćemo se mjesta u Bibliji susresti s činjenicom da su pojedinci ali i cijeli narod

bivali umorni i razočarani, siti svega, opterećeni svojim teškoćama, nevoljama, brigama. Da jednostavno gube svaku nadu. Nikakva izgleda u promjenu stanja, prilika. Nevolja, glad, rat, progonstvo, sužanjstvo pritiskali su pojedince i cijeli narod kroz skoro cijelu povijest. Izraelska povijest bijaše povijest trajnih ugroza od velikih, nadmoćnijih susjeda, osvajača, carstava. Bili su na vjetrometini povijesti, srazištu geopolitičkih interesa, igračka u rukama velikih. Nepravda, tlačenje, nesigurnost, neizvjesna budućnost bijahu trajni pratitelji naroda. U takvu duhovnome ozračju dolazi proročka riječ: *Gospodin će vam sam dati znak... Djevica će začeti i donijeti na svijet Dijete... Onima koji mrkli kraj smrti obitavahu šalje se Život, Dijete kao izazov, Dijete koje je Poruka: povijest se nastavlja,* >>

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

**KAD MOLITE,
BLIZU
STE BOGU**

fra Ljubo Kurtović

**MARIJA,
ISUSOVA MAJKA,
U NOVOM
ZAVJETU**

dr. fra Ivan Dugandžić

**SVIM SRCEM
VJERUJEM U
GOSPINA UKA-
ZANJA U OVOM
MJESTU**

mons. Pearce Lacey

**SJEĆANJE NA
DOGAĐAJE
1981.**

fra Stanko Dodig

**BOŽJI POHOD U
NOĆI SVIJETA**

dr. fra Ivan Ivanda

**POGLEDAJTE,
SVETI, SVOJE
PRIJESTOLJE**

>> slijedi novi obrat. Dolazi nešto novo, nečuvano, nevideno, što nitko nije mogao predvidjeti, predkazati. *Dijete nam se rodilo, Sin nam je darovan, ime mu je: Savjetnik divni, Bog jaki, Knez mira...* Evanđelje po proroku Izaiji.

Svjesna povijest svijeta počinje u betlehemske špilji

Tako to bijaše u stoljećima prije događaja u Betlehemu, u špilji, prije dvije tisuće godina. Bog se rađa u špilji. Svjetlost svijeta dolazi iz nutrine, iz krila zemlje, iz tamne špilje. Kao da je svojim dolaskom i Bog htio potvrditi tu istinu. Dolazi ne iz palače ni kuće, nego doslovce kao naši daleki predci, *neanderthalci, krapinci...* U špiljama su otkriveni prvi tragovi kulture, prvi crteži, prvi umjetnički pokušaji. Čovjek je slikao životinje koje je lovio. Špiljski čovjek bijaše *homo sapiens*, i ono što je on ostavio iza sebe ne bijaše djelo ni *evoluiranoga* majmuna, ni pitekanropa, ni sinanropa, niti bilo kojih *hominida*. Čovjek, razumsko biće, ubilježilo je sebe, svoja nadanja, svoje strahove i očekivanja na špiljskim liticama. Svjesna povijest svijeta počinje također u špilji, betlehemske. Ondje su Marija s Josipom u društvu domaćih životinja. Iz duboke špilje probija svjetlost u tamnu noć svijeta, kako to prekrasno oslikavaju ikone. Mračna špilja rađa svjetlo, noć rađa dan, umornome i beznadnome svijetu rađa se Dijete, Nada. Slikari i kipari, rezbari božićnih jaslca neumorno, do dana današnjega, ne prestaju s trajno novim zanosom oslikavati to prizorište. U svim prikazima Dijete je u središtu, Dijete obećanja, velikih očekivanja.

Bog djeluje neupadno, nezamjetljivo, suzdržano, ali nezaustavljivo

U Betlehemu se kontrastira vrijeme i vječnost, Nebo i Zemlja, svemoć i nemoć,

U svakome tko se s Njime susreo, Isus zapaljuje iskru Duha Svetoga. Evanđelja svjedoče o tome na svakome mjestu tako da to često previđamo ili pri čitanju ne zapažamo. Svaki je susret s Isusom neprispodobiv, nezamjenljiv. Sva punina ljudskosti, čovječnosti izbija na površinu iz tih susreta.

božansko i ljudsko, veličajnost i djetinjstvo, svjetlo i tama. Betlehem je mjesto gdje se dodiruju i susreću nebeski i zemaljski *ekstremi*. Rođenjem Djeteta u špilji započinje novo i odlučno poglavlje u povijesti čovječanstva i povijesti Boga s ljudima. Utjelovljeno *čovjekoljublje i dobrota* našega Boga pojavljuje se u svijetu, velikani ovoga svijeta to ne zapažaju, nema svenazočnih kamera ni novinara. Nigdje događaj nije zabilježen, ali je proroki Kamen odvaljen i on će nezaustavljivo silinom i brzinom rušiti pred sobom veličine ovoga svijeta. Bog djeluje neupadno, nezamjetljivo, suzdržano, ali nezaustavljivo. Takvi su njegovi znakovi. Samo su pozornici i poslušnici, oni koji su otvorili svoja osjetila, sposobni zamijetiti božansku nutarnju dinamiku, poput kvasca u tijestu.

Psiholozi nam vele da je u čovjekovim snovima rađanje redovito vezano uz proces iscjeljenja, ozdravljenja ili sazrijevanja u čovjekovu životu i organizmu. Rađanje smjera prema nestanku krize, s djetetom dolazi nova mogućnost u životu, otvara se novi obzor. Čini se da danas cijelome čovječanstvu treba takav san, sveopći san o rađanju Djeteta koje može iscijeliti čovječanstvo, podariti svijetu budućnost i nadu. Podariti mu novi početak.

U srčici božićnoga kruga svetkovanja imamo božansko Dijete. Isusa. To nas Dijete podsjeća na dijete u svakome od nas, dijete koje se treba roditi. Proces rađanja traje u čovjeku cijeli život. Poznati je učenjak i znalac čovjekove duše E. Fromm rekao jednom zgodom: "Rađanje nije trenutni događaj, već trajni proces. Cilj je čovjekova života biti do kraja rođen, a tragedija je života što većina od nas umire prije nego su dokraja rođeni."

Tajna Božića pohranjena je duboko u svijesti čovječanstva. Pa i onoga koje ne priznaje Isusa Mesijom, Bogom. Božić je mnogima postao običajem. On je, međutim, mnogima postao jasni smjerokaz upravo prema gornjoj istini, naime prema procesu rađanja u vlastitome životu. Rađa se Dijete svjetla i nade te sve biva novo i drukčije, u nama i oko nas. Jer, gdje god se Isus pojavi, tko god dođe u doticaj ili se susretne s Njime, ne ostaje isti, mijenja se.

Na početku naše ere i našega vjerovanja nije neki nauk, filozofska ili razumska istina, već osoba i život. Dok danas kršćanski nauk malo koga zanima (svi se žale kako su nam vjernici doslovce *analfabeti*, nepismeni u vjери), malo ih uopće ima ili studira *Katekizam Katoličke Crkve*, dotle Isusova osoba i danas zahvaća nebrojene, iz Njega proizlazi privlačna snaga koja ljude neodoljivom silom

vuče u Njegovo magnetsko polje. Na ovoj se osobi dijele duhovi. Isusova osoba ima u sebi nešto što nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

Isus otvara srca i bića

U svakome tko se s Njime susreo, Isus zapaljuje iskru Duha Svetoga. Evanđelja svjedoče o tome na svakome mjestu tako da to

Za mnoge u susretu s Isusom započinje i njihov osobni kraj i krah. Isus postaje razdjelnicom, razlučnicom u povijesti svijeta i pojedinih sudbina.

Nisu svi koji su se s Njime susreli postali Njegovi učenici.

Pa nije to ni danas.

često previdamo ili pri čitanju ne zapažamo. Svaki je susret s Isusom neprispodobiv, nezamjenjiv. Sva punina ljudskosti, čovječnosti izbija na površinu iz tih susreta. I što je najzanimljivije, to su učinci koji plode iz susreta s tom osobom. Dodir s Isusom ih izaziva. Isus otvara srca i bića, budi zapretane snage, snove, potisnuto. Isus mijenja ljude, i pojedinci čute kako su novi. Počevši od onih betlehemske pastira, preko trojice *mudraca*, učenjaka s Istoka, koji se zapućuju *novim putem* u svoj zavičaj, zatim starca Šimuna u Hramu, proročice Ane i svih onih koji su za Isusova javnoga djelovanja došli u dodir s tom osobom. U susretu s tom osobom, pogledom, riječju, molbom, pozivom, novi život započinje klijati i rasti. Ljude zahvaća riječ, kretanja, misao, poziv, mig, milina koja izbija iz Isusove osobe. Vežući osobe uza se, Isus ih oslobađa; služeći svima i svakome on postaje gospodarom; pokrećući sve on svakome pruža odmor na svome srcu. Ljudima ne nameće niti kalemi ništa tuđe ili nepoznato. Sve kao da je oduvijek žuđeno te je trebala samo riječ, zov ili mig pa da se u čovjeku probudi i rodi. Pojedinaac ne počinje nešto novo poduzimati ili raditi, on naprosto iz susreta s Isusom postaje novi čovjek, novo stvorenje, dolazi k svojoj samosvijesti.

Međutim, za mnoge u susretu s Isusom započinje i njihov osobni kraj i *krah*. Isus postaje razdjelnicom, razlučnicom u povijesti svijeta i pojedinih sudbina. Nisu svi koji su se s Njime susreli postali Njegovi učenici. Pa nije to ni danas. Imamo već u evanđeljima veoma široki raspon reakcija na tu jedinstvenu i jedincatu pojavu. Od predanja i nasljedovanja do posvemašnjega odbacivanja i prijezira te progona na smrt. Većini ipak susret s tim likom donosi iscjeljenje, susret s novim spoznajama, s novim i silnim *naukom* koji se pretvara u čin, djelo.

Učimo se na primjeru betlehemske pastira

Sve onodobno dade se prenijeti i na nas, ovodobne. Sve je ono napisano samo zbog

nas koji danas živimo i napisano čitamo. Poticaj da pro-živimo, pro-mislamo, da se pre-poznamo. U svim nama znamim, dragim i manje dragim licima i likovima koji su ukrižili Isusov život, odnosno u kojih je život zahvatio sam Isus Krist. To naše prepoznavanje treba da vodi u učenje. Učiti od njih i od Isusa, da smo uvijek na početku, nikada na kraju spoznavanja i nasljedovanja, da nam nitko ne može biti konačni jamac za blagoslov u životu osim Njega, da nitko osim Njega ne može privesti sretnu svršetku naš život. On je onaj koji u nama započinje i *htjeti, i djelovati, i ozbiljiti*. Ni po čemu se ne razlikujemo od onih koji su se onodobno susreli s Djetetom iz Betlehema ili s Raspetim s Golgote. Jer, nad Betlehemom već se nadvija križ Golgote.

Budući da smo u tajni Božića, zadržimo se nakratko na prizoru Novorođenoga i pastirâ. Pastiri su otvoreni za poruku anđela. Na prvi su mah prestrašeni, ali slijedi ohrabrenje. *Ne bojte se! Javljam vam veliku radost!* Postaju dionicima Objave, dive se viđenome i doživljenome, dive se učincima milosti u vlastitim životima. Postaju prvi glasnici, uz anđele navjestitelje (sama riječ *anđeo* znači *glasnik, navjestitelj*). Veliki se Bog udostojao objaviti njima malenima, prezrenima. Po ljudsku, ni za što uporabivi, ali su Isusu važni. Ono s čime su se susreli promijenilo ih je, iznutra i izvana. Od te betlehemske noći njihovo je biće bilo ispunjeno novim spoznajama, novim iskustvom, postali su prvi vjesnici utjelovljenoga Boga. S pastirima započne povijesni hod za Isusom Kristom, divljenje toj osobi, poklon novorođenome Kralju. U njima se može prepoznati svaki vjernik, i onaj najmanji i najneugledniji. Najsiromašniji i najprezreniji. Pastire ne ćemo susresti u evanđeljima, ali ćemo susresti Isusa koji govori u prisposobama o pastirima, zatim Isusa kao Pastira koji poznaje sve svoje i svojima *daje život u punini*. Njihova pjesma, hvala i veličanje Boga nije prestalo odonda do danas odzvanjati u svakoj novoj betlehemske noći. Nebrojani su pretočili njihovo svjedočenje te zanosni pjev i divljenje u opojnu glazbu, predivno bogoštovlje. I ne zaboravimo: Na početcima svakoga umovanja, svake filozofije nalazi se samo jedno: Divljenje. A na početku bogoštovlja, teologije imamo hvalospjev Tvorcu. Učimo se na primjeru betlehemske pastira pa ćemo izučiti sve Bogo-slovlje, mudrost i sve znanje života. Tako će Božić postati naš životni stalni pratitelj u svojim nezaboravnim, u srce i biće urisanim likovima.

KAD MOLITE, BLIZU STE BOGU

fra Ljubo Kurtović

Blažena Djevica Marija nas u ovoj svojoj poruci poziva, kao i u mnogim prethodnim porukama, tri puta ponavljajući: *Molite, molite, molite*. Marija na taj način govori želeći nas upozoriti na važnost molitve za naš duhovni život. Nije tu riječ o nekoj pobožnoj vježbi ili o nekom zakonu koji je netko propisao. Nije to ni poziv na ispunjenje nekog zaboravljenog običaja. Molitva nije nekakav duhovni trening. Molitva je život.

Kao što su našem organizmu potrebni zrak, hrana, voda i drugi preduvjeti da se može održavati, tako je za našu dušu potrebna molitva. Znamo dobro da, kad zapustimo tijelo, kad smo nedisciplinirani u hrani i piću, tijelo se lako razboli. Isto tako, zanemarimo li molitvu, svi duhovni virusi i bakterije vrlo lako i jednostavno napadnu našu dušu. Tada čovjek lako biva zarobljen različitim grijesima, postaje plijenom zla, mržnje, zloće, zlih navika, psovke, grubih riječi, sebičnosti, lijenosti i drugih grijeha.

Samo u molitvi možemo doživjeti duboku čežnju skrivenu u našim srcima

Marija, jer je Majka, želi nam reći da do Boga osim molitve nema drugog puta ni sredstva. „Dječice, kad molite blizu ste Bogu“ – govori nam Marija. A u molitvi čujemo odjek vječnosti u našoj duši. Kao što nas uči Katekizam Katoličke Crkve: „Budući da je klika vječnosti što je u sebi nosi, nesvediva na samu materiju, čovjekova duša može imati svoje porijeklo samo u Bogu“ (KKC 33).

Samo u molitvi, na koju nas Gospa već četvrt stoljeća neumorno poziva, možemo osjetiti i doživjeti onu duboku čežnju koja je skrivena u našim srcima. Samo u molitvi možemo iskusiti istinitost riječi svetog Pavla: „A naša je domovina na nebesima, odakle i Spasitelja postojano očekujemo, Gospodina Isusa Krista“ (Fil 3, 20).

Vječnost ne počinje kad umremo. Mi smo uronjeni u vječnost. Ona je već započela. Za nju nam se valja odlučivati i boriti svaki dan. Biti poslušan Duhu Svetomu znači pronaći vječnost u vremenu. Iskustvo koje imamo o stvarnosti prije molitve jest prije svega iskustvo ograničenosti te stvarnosti. Doživljavamo kako sve prolazi i odlazi svojim putem. Ali nakon molitve vidimo kako sve postaje drugačije, novo i vječno. Tada postajemo ispunjeni vječnošću i otkrivamo dimenziju vječnosti u svemu. Kako piše sveti Ivan od Križa: „Sve se, Gospodine Bože, može promijeniti, samo neka mi smijemo imati svoje prebivalište u tebi.“ Kad molitvom nađemo svoje prebivalište u Bogu, tada više ne živimo u promjenama.

Kad molimo da naši mrtvi „počivaju u miru“ upadamo u napast da pokoj i mir povezujemo sa smrću. Ali Božji mir nije mir smrti nego potpuna harmonija savršenog života. Mir i pokoj koje Bog daruje su iskustvo vječnosti gdje ne postoji nikakva nezadovoljenost.

Novogodišnja noć 2005.
u međugorskoj
župnoj crkvi

Bog ne treba razvitak, promjenu ni nastajanje. U Njemu ne postoji nikakav rast ili dozrijevanje. On ima i jest sve odjedanput. Čovjek, živeći u vremenu, stari. Božja vječnost, naprotiv, znači vječnu mladost. U Bogu ne postoji prošlo vrijeme ni budućnost. On živi u trajnoj sadašnjosti.

Na rubu našega života nastavlja se zbivanja, ali mi nismo više u to umiješani. Mi se nalazimo na dubljem području, u Bogu koji je sama postojanost.

Bog živi u trajnoj sadašnjosti

„Kad molite, blizu ste Bogu i On vam daje želju za vječnošću“ – govori nam Djevica Marija u ovoj svojoj poruci. Vječnost nije vrijeme koje nema kraja. Vrijeme znači promjenu i razvitak. Živjeti u vremenu znači postajati, nastajati. Međutim, Bog ne treba razvitak, promjenu ni nastajanje. U Njemu ne postoji nikakav rast ili dozrijevanje. On ima i jest sve odjedanput. Čovjek, živeći u vremenu, stari. Božja vječnost, naprotiv, znači vječnu mladost. U Bogu ne postoji prošlo vrijeme ni budućnost. On živi u trajnoj sadašnjosti. Mnogi ljudi vječnost povezuju s dosadom. Čovjek uvijek traži nešto novo i neprestane promjene i izmjene. Ali, uzrok te potrebe za promjenama jest što čovjek nije zadovoljen, što mu i dalje nešto nedostaje. Kad su svi otvori začepljeni i kad su sve potrebe zadovoljene, čovjek više ne žudi za nečim novim. Baš zato što je Bog vječan, On je pun mira i spokoja. U susretu s Njim možemo doživjeti nešto od vječnosti, a tada potreba za vremenom postaje nezanimljiva. Tada možemo kazati: „Koga ja imam na nebu osim Tebe? Kad sam s Tobom, ne veselim se zemlji“ (Ps 73, 25) ni ikakvu ograničenu zadovoljstvu što ga vrijeme može dati.

Kad molimo da naši mrtvi „počivaju u miru“, upadamo u napast da pokoj i mir povezujemo sa smrću. Ali Božji mir nije mir smrti, nego potpuna harmonija savršenog života. Mir i pokoj koje Bog daruje su iskustvo vječnosti gdje ne postoji nikakva nezadovoljenost.

Od naše sadašnjosti ovisi kakva će biti naša vječnost

Djevica Marija nam dolazi iz slave Oca nebeskoga i želi da i mi budemo s Njom. Govorila nam je: „Draga djeco, dolazim k vama u ovo vaše vrijeme.“ I sam Bog koji živi izvan

vremena ulazi u našu ljudsku povijest, postaje vezan za vrijeme, ali ne prestaje biti Bog. On nam pokazuje da Bogu nije nemoguće, mimo svakog očekivanja, živjeti u vremenu. Također nam pokazuje da ni čovjeku nije nemoguće živjeti u vječnosti. On nam otkriva zaboravljenu tajnu koju nosimo u sebi: dubina našeg bića jesu vrata u vječnost. Što postajemo sličniji Kristu, to se ta vrata više otvaraju već u ovom životu. Sve što Isus čini za svoga zemaljskog života ima vrijednost vječnosti zato što izlazi iz njegova središta gdje je On potpuno sjedinjen s Ocem.

Kad god smo se odlučili za Boga i stali na Božju stranu a protiv grijeha, zla, mraka i mržnje, mi smo već u vječnosti. Ovdje nam se valja boriti i stvarati Kraljevstvo Božje. Ovdje nam je potrebno dopustiti i svakodnevno dopuštati Bogu da nas vodi, mijenja i uđe u naš život. „Ne zaboravite da ste putnici na putu prema vječnosti“ – upozorava nas Majka Marija. Od naše sadašnjosti ovisi kakva će biti naša budućnost, odnosno vječnost. Zla sadašnjost uništava našu budućnost. Ako smo drugima nanijeli bol, ranjali ih i rasplakali, ako smo činili nepravdu ili bili nevjerni, budućnost postaje bolna i teška. Dobra, pravedna i čestita sadašnjost ublažuje boli budućnosti i prenosi nas preko smrti u život. Naša nebeska Majka Marija nas poziva da sada, ovdje, dostojanstveno živimo svoju sadašnjost. Marija, Isusova i naša Majka, jedina je žena ove zemlje koja je samo čovjek kao i mi, ali je dospjela tako visoko. Ona je imala i ima ljubavi i srca za Boga i za čovjeka. Ona ne šuti nego nas zove da okajemo grijehe, da molimo Boga i ljude da nam oprostite krivice, da opraštamo drugima i da činimo dobro drugima kako bismo svoj život sačuvali za život vječni.

Iskrena i ponizna srca molimo Mariju, Isusovu i našu Majku koja je postala velika jer je u potpunosti dopustila Bogu da čini svoja djela u njoj i po njoj. Neka nas poučava kako vjerovati i kako se do kraja darovati Bogu i bližnjima te tako u sebi istinski doživjeli vječnost za koju smo stvoreni.

SVIM SRCEM VJERUJEM U GOSPINA UKAZANJA U OVOM MJESTU

Razgovarala Vedrana Vidović

U listopadu ove godine u Međugorju je peti put boravio mons. Pearce Lacey, umirovljeni pomoćni biskup Toronta. Došao je sa skupinom hodočasnika iz Kanade, a za svoga boravka slijedio je uobičajeni hodočasnički program i redovito ispovijedao. Mons. Lacey dao je intervju za Radiopostaju "Mir" Međugorje koji prenosimo za čitatelje Glasnika mira.

**Oče biskupe, predstavite se našim sluša-
teljima i čitateljima.**

Dolazim iz biskupije Toronto, najveće biskupije engleskog govornog područja u Kanadi. To je istovremeno i jedna vrsta središta, odnosno oaze velikog broja nacija koje žive u svijetu. Ja sam biskup iz naroda i svoj sam cijeli život proveo s ljudima. Za svećenika sam zaređen prije 63 godine, a biskup sam već 27 godina. Umirovljen sam prije jednog desetljeća. Moja majka je useljenica iz Irske, došla je u Kanadu u sedamnaestoj godini života. Majka je živjela 96 godina, a ja već imam 90. Svoju duboku starost zahvaljujem Bogu od kojega sve potječe, ali zahvaljujem i majčnim genima.

Kako gledate na vjerski život u vašoj biskupiji, u vašoj zemlji? Kanadski biskupi nedavno su bili u posjetu ad Limina kod Svetog Oca koji ih je, čini se, «ukorio» po pitanju zakona, kao što su zakoni o istospolnim brakovima i sl. koji se provode u Kanadi, a odobravaju ih političari katolici?

Dok sam bio dijete i u mojoj mladosti naša najveća katolička provincija, Quebec, obilovala je zvanjima - mnogi su odlazili u misije, u cijeli svijet. Dobrim dijelom Quebec je danas izgubio vjeru. No, tamo će se 2008. održati Euharistijski kongres koji će, nadam se, podići razinu vjere. Pripreme za Euharistijski kongres vodi dinamični kardinal koji će, zasigurno, naš narod uspjeti dovesti do vjerske obnove.

Marija možda puno govori, ali to je zato što ju ne slušaju

Htio bih se vratiti na naše biskupe. Papa im je rekao da su previše tolerantni. Istina, uspješno se borimo za pravdu i za socijalna

prava, ali mi je teško vjerovati da se događa to što za svoga života vidim: Zakoni dopuštaju da se muškarci žene s muškarcima, žene sa ženama. Sad je velika borba u Kanadi i imat ćemo izbore, možda prije Božića. Ja, kao i svi ostali biskupi morali bismo ustati protiv toga. Imamo nekoliko katoličkih političara, ali oni nisu ništa učinili protiv abortusa, iako se to od njih očekuje.

Često dolazite u Međugorje?

Ovo je moj peti dolazak i svaki puta prođubljujem razumijevanje svega ovoga što se događa zbog Međugorja i oko Međugorja. Bio sam u Mostaru i vidio crkvu sv. Petra i Pavla. Ušao sam u crkvu i osjetio snagu tih velikih betonskih zidova. Rekli su mi da je to treći put da se ta crkva gradi; u crkvi sam vidio veliki spaljeni križ. To je za mene bila neka vrsta lekcije, za mene, za Kanadu, za ono što se kod nas događa, sve to govori o snazi križa.

Mnogi hodočasnici iz vaše zemlje dolaze u ovu župu. Kakvo je opće mišljenje o Gospinim ukazanjima u Kanadi, u vašoj biskupskoj konferenciji?

Šute i to me ne čudi. Ne ću govoriti o imenima, ali sjećam se jednog susreta s visoko pozicioniranim prelatom koji mi je rekao da Marija previše govori. Bio sam šokiran pa nisam ništa odgovorio, ali kasnije sam se sjetio što sam mu trebao reći, trebao sam kazati: Marija možda puno govori, ali to je zato što ju ne slušaju.

Kako doživljavate Međugorje u svom srcu? Vjerujete li u Gospina ukazanja u ovom mjestu?

Vjerujem svim srcem, zato i jesam peti put u Međugorju. Naravno da vjerujem! Zar nije najprirodnija stvar da jedna majka želi spasiti svoju djecu u situaciji u kojoj se svijet danas nalazi.

Što općenito mislite o Gospinim ukazanjima u svijetu, mislite li i vi da je Međugorje nastavak Fatime?

Pokojni papa Ivan Pavao II. upravo je to rekao, da je Međugorje nastavak Fatime. Kad je Papa bio u Kanadi na Svjetskom danu mladih nas 80-tak biskupa bili smo s njime na večeri. Šest ili sedam monsinjora zakasnilo je na večeru. Jedan od njih, kojega nisam prepoznao, me pozdravio. Kasnije sam saznao da je to bio Hrvat koji je radio u jednoj od kongregacija. Nakon molitve su sjeli i taj monsinjor je izgovorio riječ Međugorje. To je za mene odjeknulo poput eksplozije, pogledao sam ga i upitao: *Vjerujete li vi u Međugorje?* Odgovorio je: *Ne*. Na to sam mu rekao da je Papa tu,

posve blizu nas, da Papa vjeruje u Međugorje, što ga on može upitati. Sugovornik je odvratio da je to Papino privatno mišljenje. Nakon toga sam pokušao još malo s njim razgovarati, ali sam shvatio da trebam odustati jer to nikamo ne vodi. Nekoliko mjeseci kasnije sam bio u Međugorju i propovijedao. Kratko prije mog dolaska netko mi je poslao jedan faks. U njemu je pisalo da je pet poljskih hodočasnika prije dolaska u Međugorje bilo kod Pape na Misi. On ih je pozvao na doručak i za vrijeme doručka govorili su o Međugorju. Papa im je rekao neka ponesu njegov blagoslov fra Jozi Zovki. Tako sam nekoliko mjeseci prije dolaska u Međugorje imao taj faks u svojim rukama. U propovijedi koju sam imao u Međugorju spomenuo sam tu priču i susret s monsinjorima. Dan kasnije otišao sam na Široki Brijeg i susreo fra Jozu. Srdačno me je primio, odveli su me u njegov ured i pokazali mi taj blagoslov, Papin pismeni blagoslov stavljen u zlatni okvir. Evo što Papa kaže u svojem blagoslovu fra Jozi: *Od srca udjeljujem poseban blagoslov fra Jozi Zovki i zazivam novi izljev milosti, nebesku naklonost i stalnu zaštitu Blažene Djevice Marije.*

Vjerujem i želim da mnogi drugi povjeruju, ali kao što Marija kaže - mnogi ne slušaju.

Svi trebamo obraćenje, uključujući i svećenike

Oče biskupe, kako gledate na poruke Kraljice Mira i na njihov odjek u svijetu?

Smatram da su poruke vrlo važne. U Kanadi imamo jednog dragovoljca koji radi u Ave Marija centru koji pomaže Međugorje. Taj je gospodin bio mnogo puta u Međugorju, puno toga je napisao, a najpopularnija knjižica je *Gospa govori iz Međugorja*. Prekrasan je sadržaj i vrlo jasno naglašava što bismo trebali činiti. U naše vrijeme mnogi ljudi su zavedeni materijalnim dobrima. Mnogi ljudi kojima kažem da idem u Međugorje ne znaju što kazati, znaju da ima nešto u tome, ali ne žele ništa više saznati. Ostaju neinformirani, zadovoljni svojim životom.

Nije lako analizirati sadašnju situaciju, ali radi se uglavnom o nekom racionalizmu koji se uvukao i koji ostaje. Vjera je slaba, mnoge je ljude zaveo taj materijalni svijet, trka za novcem, ali Bog i Marija im pokušavaju pokazati put. Kad je bio pogreb Ivana Pavla II. mnogi su uzvikivali *odmah svet*, i bit će uskoro proglašen blaženim. Ono što

hoću reći je to da je on svetac koji svojem narodu prenosi poruku, a mi je ne čujemo. Kako bilo da bilo, trebamo obraćenje, svi trebamo obraćenje, uključujući i svećenike.

Vaša poruka čitateljima?

Budite vjerni, vjerni Međugorju, kao što je rekao i sam papa Ivan Pavao II. Kad su ljudi u početku pitali zašto je Gospa došla upravo u Međugorje, Kraljica Mira je rekla: Zato što je tu vjera tako jaka. Kad sam 1987. prvi put ovamo došao, bila je subota navečer, bili smo smješteni u jednoj obitelji i htjeli smo doći vidjeti crkvu. Sa svjetiljkama smo hodali do crkve, ušli u nju i ostali iznenađeni kad smo vidjeli tolike ljude koji su tamo spavali. U Međugorje su došli pješice, pješačili su cijelu noć i dan. Gledajući te ljude osjetio sam što znači snaga vjere. Kroz to nam Bog govori da nas voli.

Molitva je odgovor na sva pitanja

Na kraju bih vam htio nešto ispričati. Svaki dan imam klanjanje, trebam ga jer smatram da čovjek nemože dati ono što nema. Jednoga sam dana na klanjanju vidio dosta mladog svećenika, nisam ga dobro poznao, ali sam znao da je profesor teologije na našoj bogosloviji. Bio je tu i molio je, a ja sam mislio kako je to izvrsno za jednog teologa.

Kad je drugi put došao izišao sam iz kapelice kad i on da bih mogao s njime razgovarati. U to vrijeme sam čitao Dnevnik sv. Faustine, nju je Isus izabrao da svijetu objavi svoje Milosrđe. Pitao sam tog svećenika je li čitao Dnevnik. Kazao je da ga je tri puta pročitao - knjiga ima 600 stranica - i rekao nešto što me se jako dojmilo. Rekao je da ima nekoliko titula, ali da ima dojam kao da ništa ne zna. Prekrasno. To me je duboko dirnulo. Iz toga sam razgovora shvatio kako je to kvalitetan čovjek.

Nekoliko godina kasnije svećenik koji je bio ravnatelj bogoslovije bio je zaređen za biskupa i kardinal se pitao koga će postaviti na njegovo mjesto. Mislio sam da treba znati da ima jednog takvog svećenika na bogosloviji, a možda ne zna njegove vrijednosti, pa sam mu sve ispričao, bez želje da utječem na kardinalovu odluku. Ukratko, on je novi ravnatelj bogoslovije. Ono što se on nada jest da će novi svećenici koji izlaze iz bogoslovije svaki dan imati po sat klanjanja, znači da će to biti ljudi molitve. Molitva je odgovor na sva pitanja, to je odgovor za promjene koje trebamo kod svećenika, redovnika i laika.

SAKRAMENT ISPOVIJEDI (11.)

ČUVANJE ISPOVJEDNE TAJNE – SAKRAMENTALNOG PEČATA

dr. fra Ivan Sesar

I^majući u vidu osjetljivost i veličinu ovog sakramenta kao i dužno poštovanje prema osobama koje ispovijedaju svoje grijehе te štiteći svetost ispovijedi, opće je kanonsko načelo da je sakramentalni pečat (*sigillum sacramentale*) nepovrjediv - iz čega proizlazi da ispovjednik ne smije nikako - ni riječju ni na bilo koji drugi način ni zbog kojeg razloga nikako odati pokornika (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 983 § 1). Odredbu istog sadržaja donosi i *Zakonik kanona istočnih Crkava*: «Sakramentalni je pečat nepovrjediv; neka se zato ispovjednik brižno čuva da ni riječju ni znakom ni na ikoji drugi način ni zbog bilo kojeg razloga nikako ne oda pokornika» (kan. 733 § 1).

Nepovrjedivost znači da je svaki svećenik koji prima ispovijedi obavezan na apsolutnu šutnju o osobi pokornika i njegovim grijesima. Ne postoji nikakva iznimka niti ikakav razlog zbog kojeg bi se mogao povrijediti ovaj pečat kojim je zapečaćeno sakramentom sve ono što je pokornik u ispovijedi očitovao svećeniku.

Nepovrjedivost tajne obavezuje ispovjednika - sve do prolijevanja krvi - na najstrože čuvanje tajne o grijesima koje mu je pokornik ispovjedio. Nije mu dopušteno govoriti ni o onome što je u ispovijedi saznao o životu pokornika (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1467). Spomenuta nepovrjedivost trajnog je karaktera, što znači da ju je ispovjednik

dužan držati zauvijek, tj. i nakon pokornikove smrti. Obveza čuvanja tajne božanskog je prava - sam Isus Krist je odredio da vjernik prizna svoje grijehе pred službenikom Crkve - i samim time potvrdio je apsolutnu nemogućnost priopćavanja sadržaja ispovijedi bilo kojem drugom čovjeku, bilo kojoj zemaljskoj vlasti, u bilo kojim prilikama.

Svećeniku koji prima sakramentalne ispovijedi bez iznimke je zabranjeno otkriti bilo koji laki ili teški grijeh koji je čuo u ispovijedi, tajnu je dužan čuvati i kada pokornik nije dobio odrješenje ili je isto zbog opravdanih razloga odgođeno.

Obveza šutnje ne vrijedi samo glede identifikacije pokornika i njegova grijehа, nego šutnju treba poštivati također izbjegavajući i bilo kakvo očitovanje o okolnostima u kojima je grijeh počinjen, o imenu sukrovca u grijehu, zadanoj pokori i slično.

Ta apsolutna tajna u odnosu na grijehе i dužnost strogog opreza ispovjedniku zabranjuje spominjanje sadržaja ispovijedi čak i samom pokorniku izvan ispovijedi, osim s njegovom izričitom suglasnosti.

Valja istaknuti da ova obveza čuvanja tajne u strogom smislu riječi ne vrijedi za pokornika jer za njega ne postoji niti grijeh niti kanonska kazna ako spontano i bez izazivanja štete trećima izvan ispovijedi otkrije ono što je ispovjedio ili ono što je u ispovi-

jedi čuo od ispovjednika. Ipak poželjno je da po principu jednakosti i uzajamne diskrecije pokornik poštuje šutnju o tome što je rekao i čuo u ispovijedi, osobito ukoliko bi to moglo škoditi ispovjedniku.

Prema kanonskim odredbama, ispovjednu tajnu obvezni su, osim ispovjednika, čuvati i tumač, ako ga ima, kao i svi drugi do kojih je na bilo koji način doprlo znanje o grijesima iz ispovijedi (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 983 § 2).

Budući da se radi o apsolutnoj tajni, ispovjedniku se posve zabranjuje služiti se na štetu pokornika znanjem do kojeg je došao u ispovijedi, i kad je isključena svaka pogibelj otkrivanja (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 984 § 1).

U istom duhu, tko je postavljen na vlast ne može se ni na koji način u izvanjskom upravljanju služiti znanjem o grijesima do kojeg je došao u ispovijedi (usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 984 § 2). Na primjer, redovnički poglavar ne može pokrenuti kazneni postupak za svoga člana na temelju saznanja do kojeg je došao u ispovijedi prije nego je postao poglavar.

Tim znanjem nije se zabranjeno služiti ako to nije na štetu pokornika i samog sakramenta, ali nikada na način da bi netko mogao pomisliti da se radi o konkretnoj osobi i njenim grijesima. (Nastavlja se)

Veliki broj ispovjednika,
a uvijek redovi za ispovijed

BOŽJI POHOD U NOĆI SVIJETA

Ne otkrivamo ništa nova ako kažemo da je naše slavljenje Božića uvelike potamnjeno duhom svjetovnosti, koji zastire bit ove svetkovine. No, svatko to treba uvidjeti i priznati. Nadići razinu navike i običaja. Zakoračiti prema *otajstvu* koje nam se želi raz-otkriti i pokazati. Ono je uvijek izvan našega ljudskog dosega i ne da se obuhvatiti ni umovanjem ni dekoracijom. Uvijek se "skriva" iza pročelja naše sklonosti da ga vanjskim i površnim "slavljenjem" smještamo u središte života. Ono sâmo je središte. Ali, boravi u nedostupnu svjetlu. I kad se objavljuje, čini to skriveno i neupadljivo i samo ga istančano i "uvježbano" osjetilo vjere može prepoznati i upoznati.

dr. fra Ivan Ivanda

Privlačnost božićnoga «misterija» koji doziva srce, da bi u njemu našao konačište, nije čarobnost primamljivih predmeta u izlozima koji nas pozivaju da im poklonimo pozornost oka. Ni svijetleći ukrasi na ulicama nisu putokaz u središte događaja. Ni božićni «ugodaž», ni pobožne fraze i čestitke ne mogu nadomjestiti susret. Hod ususret Onomu koji dolazi. Polazak na put. Hodočašće do onoga «mjesta» na kojemu se dotiču nebo i zemlja, Bog i čovjek. Upravo nam blještavilo vanjske slike može zaslijepiti pogled za promatranje nutarnje ljepote Božića. Ako smo kršćani, ne smije nas zavarati lažan sjaj i zaokupiti prolazan i prazan sadržaj. Koliko god se uvijek nevoljko odmicali od svagdašnjega i uhodanoga, umjetnoga i kičastoga, sâmo nas Otajstvo poziva da za trenutak zaboravimo «obličje ovoga svijeta», kako bismo umjesto vidljivoga vidjeli nevidljivo. Ali ništa manje stvarno i prisutno. Ono samo je prisutnost. Ovdjeka do vijeka. A u «punini vremena» ulazi u ljudsku povijest. U ograničeno i smrtno vrijeme.

S visine vječnosti Riječ se spustila u niskoću vremena

Ne treba stoga bježati iz vremenitoga u nevremenito i nestvarno. Božić nije bajka ili pobožna priča. Riječ se ovremenila. S visine vječnosti spustila se u niskoću vremena. U njegovu dvoznačnost i bolnost. Došla je «među svoje». U noći. Bez svjetla. Njezini je ne primiše. Prvi susret sa svijetom naznačava već njezin usud u njemu. Neprihvatanje, negostoljubivost, odbojnost. Zatvaranje vrata. U hladnoj noći svijeta, u posvemašnjoj tami ljudskoga srca, ona je unaprijed osuđena. Na izgnanstvo usred svoje «baštine». Došla je nepitana i nepozvana, ali je prozvala naše savjesti, upitala nas hoćemo li je

primiti ili joj uskratiti svoje «da», onu spasonosnu suglasnost kojom je Majka ponudila svoje djevičansko krilo njezinu dolasku. Noć je jeziva i mračna. Ona je u Pismu vrijeme nevjere i grijeha. Opasna je, podmukla i nesigurna. Pruža okrilje zločincima. No, ona je i vrijeme Božjega *pohoda* i suda. Bog dolazi u našu noć kao zvijezda koja baca veliko svjetlo. Budi nas iz pospanosti i mrtvila. U našoj noći odzvanja glas: «Dijete nam se rodilo. Sin nam je darovan». Došao je Zaručnik. Iziđite mu ususret. Minula je noć. Svanuo je novi dan. Vječni dan. Započela je nova zora čovječanstva, nakon teške noći bdijenja i čekanja. Rodilo se «Sunce pravde». Stoga neka zauvijek utonu u noć sva «djela tame», neka se u miru, sabranosti i tišini srca rodi novi čovjek po mjeri Božjega Sina. Ovu noć pohođenja, ovu «Božju noć», čovjek ne bi smio oskrvniti zatvaranjem prozora srca kroz koje hoće ući nebesko svjetlo. U tomu bi slučaju Božić bio samo puki svjetovni blagdan («praznik»), a duše bi nam ostale neispunjene i nesretne.

Dijete koje se rodilo u noći, posvećuje noć svijeta

Bog dolazi tiho, gotovo nečujno. Dolazi u *djetetu*. U malenosti, nemoći i slabosti. Bez ikakve vanjske raskoši. Dolazi bez vladarskih oznaka i naslova, jer ne želi osvajati izvana, na svjetovan način. Vrhovnik i kralj uzima obličje sluga. Ne nameće se oku i umu nikakvom uzvišenošću i blještavošću koja bi između njega i nas stvorila zaprjeku i odstojanje. Iako je «sasvim drugačiji», ipak nam je blizak, jednak. Nejak. Čovjek kao i mi. Dijete. Nezaštićeno, izloženo tvrdoći života. Položeno na slamu u špilji. Prihvatio je ovaj *condition humaine* kako bismo mi lakše prihvatili njega. U srcu. Tako je meko i tiho stupio među nas i zatražio našu pozornost.

Koliko god se uvijek nevoljko odmicali od svagdašnjega i uhodanoga, umjetnoga i kičastoga, sâmo nas Otajstvo poziva da za trenutak zaboravimo «obličje ovoga svijeta», kako bismo umjesto vidljivoga vidjeli nevidljivo. Ali ništa manje stvarno i prisutno.

» Tako velik, a tako malen, tako uzvišen a tako unižen.

Ovdje nam se otvara prigoda za događaj novoga rođenja u našem osobnom životu. Dijete koje se rodilo u noći, posvećuje noć svijeta. Sveta noć. Svetost je poziv i izazov. Zahtjev. Novo rođenje kao pre-porođenje. Početak drugačijega, punijega života. U božićnoj se noći možemo uvjeriti u istinitost Hölderlinovih riječi: «Najviše od svega može rođenje». Tko ostane ravnodušan, odviše udomljen u samome sebi, ne će čuti ovu poruku. Poantu Božića. Ostatak će okovan noću i smrću. Zaobići će ovu čudesnu ponudu, tako blagu i neposrednu, a istodobno snažnu i neodoljivu. Nije nam dopušteno uzmicanje i ispričavanje. Milost, *kairos* ne trpi odgađanje. Jer, ako nas išta može slomiti i iznutra promijeniti, to je ovo «biti-dijete» Očeva Sina, koji je našu noć osvijetlio svojom djetinjom, božansko-ljudskom dušom. Tako nam pokazuje put do Očeva srca. To je samo put malenih i prostodušnih. Put djetinje jednostavnosti, gotovo naivna neustručavanja. «Ako ne postanete kao djeca...». U tomu je bit Kristova dolaska na svijet. Ne dolazi sa žezlom. Ne slama napuklu trsku, ne gasi stijenja koji tinja. Ne ruši sve pred sobom, ne buči i ne viče samodopadno po trgovima. Donosi ljubav i milosrđe. Prepoznaje ga i prihvaća samo čisto i nepokvareno srce malenih ljudi. Pastira. Mudraca. Svetaca. Pravednika. Onih koji su ga «očekivali», koji su živjeli za taj čas Božjega *adventusa*. Ne zatječe ih nepripravne. Nisu skamenjeni strahom i zatečeni ne-običnošću ovoga dolaska. Lako se i brzo s njime poistovjećuju, jer u njemu pronalaze sebe i svoje čežnje. Radosni su. Pjevaju «slavu Bogu». Klanjaju se. Padaju na koljena. Ne oklijevaju poći – slijedeći zvijezdu – i prignuti koljena pred Otajstvom. Ponizni su. Neopterećeni traženjem zadnjih uzroka i logičnosti. Prihvaćaju nelogičnost i neobičnost. Jednostavno traže i nalaze. Hoće Boga i on im se daruje. Stoga se «Božić» događa u *njima*. Nada i utjeha ulaze u njihovu oporu i tešku svagdašnjicu. Ona je sada «preobražena». Jer Dijete prihvaća njihov život kao svoj, dijeli s njima sve oštre bridove zemaljske stvarnosti. Rasvjetljava sve njezine tmine i nejasnoće, jer je «svjetlo neugasivo»: «To nam svjetlo po vjeri sja u srcu: molimo te da odsijeva i u našem življenju» (zborna molitva na božićnoj misi zornici).

MARIJA, ISUSOVA MAJKA, U NOVOM ZAVJETU (MARKO)

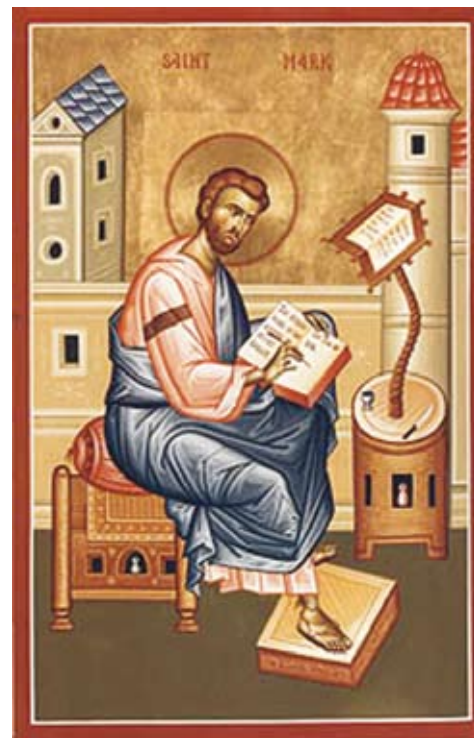
dr. fra Ivan Dugandžić

Dok su jedni “zaneseni njegovim naukom” (1,22) prepoznajući u tom nešto novo i silno (1,27), što još nikad nisu vidjeli (2,12), drugi su žestoko baš protiv tog “novog” što on donosi i zato već zarana stvaraju “protiv njega odluku da ga ubiju” (3,6). U taj proces opredjeljenja za ili protiv Isusa uvučeni su svi, pa čak i njegova obitelj, jer to je proces nas-tankanja vjere koji nadilazi rodbinske veze i koji svatko mora osobno proći.

Svjedočanstvo najstarijeg evanđelja

U Markovu evanđelju Isusova majka Marija spomenuta je dva puta, i to jednom od evanđelista kao «njegova majka» (Mk 3,31) a drugi put Nazarećani govore o Isusu kao «sinu Marijinu» (6,3). O njoj samoj nije ništa izravno rečeno što bi u bilo kojem smislu moglo govoriti o njezinu odnosu prema sinu, pa prema tome i o njezinu značenju. Nije riječ ni o njezinu materinstvu, kao primjerice u Mateja ili Luke, niti o njezinoj nekoj posredničkoj ulozi, kao u Ivana. Moglo bi se dakle reći, da je u najstarijem evanđelju spomenuta tek usput. Prvi put je spomenuta samo kao dio Isusove šire obitelji koja nije zadovoljna njegovim načinom djelovanja i koja ga pokušava uvjeriti da s tim prekine (Mk 3,21), a drugi put u kontekstu odbijanja njegovih sugrađana u Nazaretu da ga priznaju Mesijom, iako su u sinagogi zaneseni njegovim naukom (6,2).

Ako nam ta dva mjesta ne otkrivaju neposredno što je evanđelist mislio o Isusovoj majci, onda to moramo potražiti u kontekstu cijelog njegova djela. Markovo evanđelje je izrazito kristološki usmjereno. U njemu je više nego u bilo kojem drugom evanđelju u prvom planu pitanje Isusove osobe i njegova poslanja. Marko doduše polazi od vjere svoje zajednice u Isusa kao Sina Božjega (usp. Mk 15,39), ali i od iskustva trajnog osporavanja te vjere i pišući o tri godine Isusova javnog djelovanja želi pokazati kako je slično bilo već u Isusovu zemaljskom životu, kako je put do vjere i tada bio težak. U prvom di-

jelu evanđelja Marko je prikazao Isusa koji nakon svog krštenja u Jordanu djeluje snagom Duha (1,9-11), ali za ljude on kao čovjek Isus iz Nazareta ostaje tajni Mesija, pa je i njegovo učenje i pogotovo njegovo moćno djelovanje trajno praćeno pitanjem: «Što je ovo?» (1,27).

Dok su jedni «zaneseni njegovim naukom» (1,22) prepoznajući u tom nešto novo i silno (1,27), što još nikad nisu vidjeli (2,12), drugi su žestoko baš protiv tog «novog» što

on donosi i zato već zarana stvaraju «protiv njega odluku da ga ubiju» (3,6). U taj proces opredjeljenja za ili protiv Isusa uvučeni su svi, pa čak i njegova obitelj, jer to je proces nastanka vjere koji nadilazi rodbinske veze i koji svatko mora osobno proći. Ozbilnost tog procesa Marko je pokazao posebice na primjeru Isusovih učenika. Oni su doduše od samog početka s njime (usp. 1,16-20), ali Isus im mora često predbaciti kako ni oni ne razumiju (4,13), čudi se kako nemaju vjere (4,40), kako im je srce zaslijepljeno (6,52), kako njihove «misli nisu Božje, već ljudske» (8,33). U tom širokom teološkom okviru Markova evanđelja treba gledati mjesto i ulogu i Isusove majke.

Marija kao predvodnica i uzor tražitelja Isusa (3,20-35)

Mk 3,21-35 kao cjelina predstavlja relativno kratak tekst koji je međutim u sebi vrlo heterogen i odiše velikom dramatičnošću. U njemu prepoznajemo tri manje zasebne cjeline koje su poredane tako da čitatelju sve jače dočaravaju svu dramatičnost zbivanja oko Isusa: prva, ujedno i najmanja cjelina (3,20-21) opisuje napeto stanje nakon Isusova povratka u Nazaret. U međuvremenu

«njegovi» (r. 21) su čuli za oduševljenje koje je izazvao u jednom dijelu naroda, ali i za žestoko osporavanje drugih koji misle da je «izvan sebe». Razumljiv je njihov strah i za nj osobno, a vjerojatno i za sebe i njihova je reakcija također ljudski shvatljiva. Oni ga žele vratiti natrag u krug obitelji i ponovo osigurati miran život i njemu i sebi.

Druga cjelina (3,22-30) treba još zornije predočiti kolikog je maha uzelo protivljenje Isusu. Tvrđnja da je «izvan sebe» prava je sitnica u odnosu na ono što imaju protiv njega reći književnici koji su stigli čak iz Jeruzalema kako bi ga optužili. Dok se jedni dive njegovim čudesima i zbog njih slave Boga (2,12), ovi tvrde «da ga je opsjeo Belzebul i da uz pomoć poglavice zlih duhova izgoni zle duhove» (3,22). Uzalud se Isus poziva na zdravu ljudsku logiku kako nitko ne radi sam protiv sebe, pa ni sotona. Na kraju takav stav židovskih književnika koji je protivan očitoj istini Isus naziva grijehom protiv Duha Svetoga koji im ne će biti oprošten (3,29).

Treća cjelina (3,31-35) na kraju objašnjava da je sva ta dramatičnost vezana uz Isusovu osobu stvar vjere i nevjere. «Njegovi» koji su pošli «da ga se domognu» (3,21) nalaze ga

Markovo evanđelje je izrazito kristološki usmjereno. U njemu je više nego u bilo kojem drugom evanđelju u prvom planu pitanje Isusove osobe i njegova poslanja.

okružena mnoštvom naroda koje pažljivo sluša njegovu riječ. Ta mala cjelina puna je duboke simbolike. To nisu više «njegovi» u općem smislu već su to sad «njegova majka i njegova braća», ali samo po tijelu, jer njegova prava majka i prava braća su oni što slušaju njegovu riječ, kako on sam naglašava (3,35). A to je nova obitelj djece Božje koja se okuplja oko Isusa. To pojačavaju i suprotni izrazi «vani» i «unutra». Zasada njegova tjelesna rodbina još uvijek je vani, ali predvođeni njegovom majkom i oni ga traže poput mnogih drugih, oni su na putu da ga nađu. Jedini uvjet jest da počnu poslušno slušati njegovu riječ, pa će se i oni naći unutra, zajedno s onima oko njega. *(Nastavlja se)*

Majko Mira, moli za nas!

SJEĆANJE NA DOGAĐAJE 1981.

Autor ovoga članka, kapucin fra Stanko Dodig, rođen je u Međugorju, a desetljećima živi i djeluje na Rijeci.

Svake godine na godišnji odmor dolazi u svoju rodnu župu. Tako je bilo i 1981., kada su vlasti na sve načine pokušavale prekinuti događaje koji su uzбудili cijeli svijet, uhapsile župnika te odlučile zabraniti večernju svetu Misu. Sudbonosnog 17. kolovoza, na dan kada je uhićen fra Jozo Zovko, fra Stanko je slavio večernju svetu Misu i time omeo planove vlastodržaca. **fra Stanko Dodig**

Ovo je moje sjećanje na događaje 1981. koje sam napisao potaknut zamolbom uredništva *Glasnika mira*.

U kolovozu 1981. iz Rijeke, gdje živim i djelujem, došao sam doma u Međugorje na godišnji odmor. U ono vrijeme još se uzgajao duhan. Nekako iza Velike Gospe, ne sjećam se točno datuma, rano ujutro pošao sam s majkom Vidom brati duhan kojega smo poslije nizali do podneva.

Hodočasnici sa suzama u očima

Poslije podne smo čuli da se oko crkve događa nešto neugodno. Izišao sam oko 16,30 na ulicu iznad rodne kuće i zamijetio «kaos», hodočasnike koji su se vraćali sa suzama u očima iz smjera crkve i skupine hodočasnika koje su išle prema crkvi. Upitao sam ljude iz veće grupe koja se vraćala iz smjera crkve - svi

Vicka pred roditeljskom kućom

su plakali - i ljude iz grupe koja se kretala prema crkvi: Što se događa, zašto se plaćući vraćaju? Kroz suze su odgovorili da je naoružana milicija, s psima, opkolila crkvu, župnu kuću i župni ured te da sve vraćaju. Postavili su rampe sa stražarima malo dalje od crkve. Također su čuli da su na svim raskrižjima i prilazima crkvi postavljene milicijske straže te da im milicija i neki ljudi iz međugorske župe govore da u Međugorju nema ništa. Da je Međugorje izmišljeno, da se u njemu u stvari ništa ne događa. Da više nema i ne će biti večernje Mise jer je Misu zabranio mostarski biskup i tako su hodočasnike odvrćali. Sjećam se da su po Međugorju i ostalim selima župe poslali svoje ljude iz međugorske župe da vjernike prestraše i uvjere da se u crkvi i oko crkve više ništa ne će događati niti će biti večernje Mise te da ne pomišljaju dolaziti crkvi.

Moja znatiželja je bila velika. Pošao sam se uvjeriti u kazivanja hodočasnika i domaćih ljudi. Svojim sam očima s gornje Sivrića male vidio da je igralište ograđeno konopcima, da se ne mogu parkirati autobusi i automobili. Vratio sam se doma i od majke uzeo haljine za berbu duhana, stavio ih u najlonsku vrećicu i oko 17 sati u civilnoj odjeći pošao kroz zaselak Sivriće, pa prijemkim putem, kroz Torinu, prema crkvi. Doista sam vidio rampe i stražare. Čuo sam kako ih hodočasnici na hrvatskom jeziku mole da ih puste do crkve. Kad ih nisu pustili, to oveće mnoštvo je kleknulo te glasno molilo krunicu. Pjevali su marijanske pjesme. Vidio sam milicionare, za koje su hodočasnici rekli da imaju pse i da su naoružani «do zuba». Budući je do Lukoća prema crkvi bio zasađen duhan već izrastao u veliku stabljiku, u duhanu sam zastao skrivajući se. Obukao sam i «duhanjaru», odjeću za rad u duhaništu, riješen miliciji odgovoriti, ako me upita što tu radim, da berem duhan. Praveći se da radim, obrao sam gotovo cijeli red duhana. Brao sam nedozrele listove. Ovim se putem ispričavam onima čiji sam duhan tada obrao i načinio štetu.

Zvona su zazvonila

Želio sam iz bližega promatrati što se događa, pa sam pošao prema župnom dvoru. Vidio sam crnu maricu kojom su odvezli fra Jozu Zovku kojega je na stepenicama župne kuće nogom otraga udario jedan župljanin, a kasnije su odvezli i fra Zrinka Čuvala jer miliciji nije dopuštao pretres župnoga stana. Kroz prozor sam ugledao časne sestre koje su bile nešto kao u kućnom pritvoru i neke ženske s njima. Kasnije sam čuo da su ih ženske milicionarke skidale i pretresale. Čini mi se da je oko 18 sati prošao milicijski automobil, vjerojatno njihov načelnik, svakako neki «šef», jer nakon njegova prolaska rampe su

Pod križem ćete zadobiti mnoge milosti!

uklonjene i crkvena vrata deblokirana. Tada su hodočasnici, koji su bili uporni i strpljivi, nahrupili u crkvu. Iz crkve sam čuo glasni plač od radosti što su ipak ušli u crkvu na susret s Kristom i Gospom, Kraljicom Mira.

Časne su fra Joli Joliću na neki «čudesan» način dobacile ključ od zvonika i on je na brzinu otključao zvonik. Tada su zazvonila zvona, što je domaćim vjernicima bio znak da mogu doći. Nakon zvona, domaći su vjernici pristizali crkvi s raznih strana. Hvala Bogu da je sakristija bila otključana. Kad sam uspio izmaknuti pogledu milicije, iz vinograda sam ušao u sakristiju, zaključao vrata, svukao odjeću za rad u duhanu, obukao se za Misu i slavio je na radost hodočasnika i domaćih vjernika, a na veliko i neugodno iznenađenje milicije koja je još bila ispred crkve i oko župnog ureda. Za vrijeme Mise netko mi je ipak pomagao i donosio mi informacije o fra Jozi i uredniku Naših ognjišta fra Ferdi Vlašiću. Ne mogu se sjetiti tko mi je pomagao i donosio informacije. Nakon Mise sam se skinuo, malo promatrao miliciju, uključio se u mnoštvo vjernika te opet preko Torina, prijekim putem, otišao doma.

Tko je slavio Misu?

Navečer, oko 21,30 čuo sam vijest da se zbog mene na hitnu i izvanrednu sjednicu sastao općinski komitet Saveza komunista Čitluka. Postavili su pitanje tko je te večeri služio Misu kad je bila zabranjena! Tko je taj? Otkuda je došao? Zašto je u Međugorju? Kada će i kuda otići iz Međugorja? Dogovorili su i strategiju za onoga koji je naglavačke okrenuo njihove namjere. Sve sam to čuo od meni povjerljive i danas žive osobe u Međugorju. Ta osoba mi je sugerirala da prekinem godišnji odmor i da što prije u noći otputujem za Rijeku. Tako sam osam dana prije isteka godišnjega odmora morao otputovati. Dogovorio sam s dragim prijateljem iz Gabela Polja, Rafom Paponjom, koji je skoro svaku drugu večer dolazio u Međugorje, da dođe

po mene. Došao je sljedeću večer oko 11,30 pa smo, preko brda i dolina, na Čapljinu preko Metkovića, došli do Ploča, odakle sam nastavio autobusom za Rijeku.

Gotovo godinu i pol nisam dolazio kući u Međugorje, sve dok se stvari nisu malo smirile, barem što se mene tiče. Sada s radošću i zahvalnošću Bogu i Gospi mogu uzdahnuti i izreći sinovsku zahvalnost i jedan važan usklik: Bilo i nikada se više ne ponovilo! Nikoga ne osuđujem, rekao bih svi su radili zadani zadatak, ja svoj a ostali svoj, svatko na svom području. Netko pod prisilom i zavedenošću, a ja i ostali iz vjere i uvjerenja, vjere i s radošću na slavu Boga i Gospe te na radost naroda Božjega. Neka ljudi i dalje dolaze, mole se, ispovijedaju i obraćaju. To nikome ne treba smetati nego svakom čovjeku, svim ljudima, višestruko koristiti.

Upitao sam ljude iz veće grupe koja se vraćala iz smjera crkve - svi su plakali - i ljude iz grupe koja se kretala prema crkvi: Što se događa, zašto se plačuću vraćaju? Kroz suze su odgovorili da je naoružana milicija, s psima, opkolila crkvu, župnu kuću i župni ured te da sve vraćaju. Postavili su rampe sa stražarima malo dalje od crkve.

Božić

Što više Tebe upoznajemo,
to više upoznajemo Tvoju tajnu,
to smo više očarani.

Hvala, Oče,
što si nam darovao Sina,
sitno dijete.

Hvala Ti, što si htio da on ima
tijelo kao i mi,
da ima majku kao i mi,
da bude jedan od nas.

Hvala Ti, Gospodine, i zato
što je Tvoj Sin tako malen,
tako nemoćan kao i mi,
u pravom smislu čovječji sin.

Hvala Ti
što je o ljudima ovisio,
hvala Ti što si htio da i on
otkriva svijet oko nas,
da postupno upozna život,
probleme i životne radosti.
Hvala Ti
što si ga nama povjerio.

Slava Ti, Gospodine, što si htio
da Tvoga Sina ljudi
oblače,
hrane,
odgajaju,
oblikuju,
i da mu utisnu ljudski pečat.

Slava Ti, Gospodine,
što si htio
da i Tvoj Sin ponešto
duguje ljudima.

Sa svim mnoštvom
koje je njega priznalo
pjevamo Ti himnu tvoje slave,
razdragana i radosna srca
kličemo Ti:
Svet si Gospodine!

Paul Grostefan

ŠESTA OBLJETNICA PREMINUĆA FRA SLAVKA BARBARIĆA

U petak 24. studenoga 2006. međugorski župljani i hodočasnici obilježili su šestu obljetnicu smrti fra Slavka Barbarića molitvom Križnog puta na Križevcu u 14h te večernjom svetom Misom i klanjanjem pred križem u župnoj crkvi.

Fra Slavko je preminuo na Križevcu neposredno nakon što je predvodio posljednji Križni put svog života u petak 24. studenoga 2000. Pri silasku, nekoliko metara ispod četrnaeste postaje, osjetio je slabost, izgubio svijest i dušu predao Gospodinu. Umro je između trinaeste postaje, gdje Isusa skida ju s križa, i četrnaeste, gdje Isusa polažu u grob. Umro je podno križa, kao ponizan sluga svojeg Gospodina: blizu da bliže ne može, ali niže... Umro je poput svetog Franje, na goljoj zemlji, nakon što je cijeli svoj život nesebično dao i razdao ljubeći, poput Gospodina. „Kao što je mene Otac ljubio, tako sam ja ljubio vas. Ljubite jedni druge...“ Bilo je to oko 15,30h.

24. studenoga 2006. na Križevcu su nebrojeni župljani i hodočasnici molili Put križa razmatrajući Božju ljubav koja se bezrezervno daje... sjećajući se fra Slavka koji je tu ljubav vjerno slijedio punih 18 godina u službi međugorskih hodočasnika.

Pored puta, na mjestu na kojem je fra Slavko dušu predao u Gospodinove ruke danas se nalazi fra Slavkov reljef u bronci ugrađen u veliku kamenu gromadu. Između dvije postaje Križnog puta taj spomen-kamen ostaje kao znamen i spomen na čovjeka koji je slijedio Evanđelje i širio poruke Kraljice Mira.

U župi Međugorje nalazi se još jedan spomen na fra Slavka: Na prvu obljetnicu fra Slavkove smrti u Majčinom selu u Bijakovićima postavljen je brončani spomenik, rad talijanskog kipara Carmela Puzzola, dugogodišnjeg fra Slavkova prijatelja. Kratko prije svoje smrti fra Slavko je umjetnika Carmela Puzzola zamolio da osmisli vanjsko uređenje slobodnog prostora na ulasku u Majčino selo. Umjetnik tada nije ni slutio da će na tom mjestu stajati fra Slavkov kip - kao sjećanje i podsjećanje, kao poziv na nasljedovanje na putu kojeg nam ukazuje Gospodin i Njegova Majka Marija, putu kojeg je fra Slavko tako divno ostvario u svom životu mnogima po-

stajući primjer. Svečanu večernju svetu Misu za fra Slavka Barbarića u petak, 24. studenoga 2006. u prepunoj međugorskoj župnoj crkvi predslavio je župnik dr. fra Ivan Sesar u koncelebraciji s hercegovačkim provincijalom fra Slavkom Soldom, fratrima na službi u Međugorju te brojnim fratrima i svećenicima-hodočasnici.

Fra Slavko svjedoči na susretu mladih

BOŽIĆNO DRVCE

Odakle božićno drvce? Gdje su mu korijeni? U svim kulturama i religijama drvo je simbol života. I u Bibliji drvo igra veliku ulogu: od Adamova ili rajskog drveta, preko "drveta obećanja", do drva križa. I u samoj liturgiji pojavljuju se stablo i grane.

Zelena stabla i grane (zimi) još su od pretkršćanskih vremena jamac nade da će se priroda probuditi, a sunčevo svjetlo opet zagospodariti. Uz te temeljne misli često su se povezivale demonske predodžbe: Životna snaga uvijek zelenih biljaka trebala bi demone poplašiti a dobre duhove udomiti.

U srednjem vijeku od Adventa do Svijećnice kuće i crkve ukrašavane su zelenim granama. Time se objašnjava Kristov dolazak - nada cijeloj prirodi te mračnom, hladnom i neotkupljenom svijetu.

Podrijetlo božićnog drvca

Božićno drvce porijeklo ima u srednjovjekovnim igrokazima. Igrokazu s jaslicama prethodio je igrokaz raja u kojem se pokazivalo kako je grijeh u svijet ušao po Adamu i Evi i kako smo od toga grijeha oslobođeni po Kristu.

Uz ovaj igrokaz uvijek je išlo drvo kao «rajsko (Adamovo) drvo» s kojega se, dramski, na određenom mjestu brao «plod». Taj plod je, po suvremenom mišljenju, bio jedna crvena jabuka.

S godinama se rajsko drvo sve više ukrašavalo. Kao ukrasi koristili su se pozlaćeni orasi, svečana peciva i slatkiši i u vjernika su stvarali osjećaj rajskog ozračja. Plodovi toga drveta umotani u «srebrni» ili «zlatni» papir tako su postajali uzorkom za sadašnje kuglice i ukrase na božićnom drvцу. Na kraju božićnog vremena božićno se drvce smjelo «opljačkati», plodovi su se mogli «ubirati».

U 16./17. stoljeću rajsko se drvo pojavljuje i izvan crkve, primjerice kod zajedničkih slavlja pojedinih bratovština. Rajsko se drvo odvojilo od igrokaza s jaslicama i otada je simbol Došašća i Božića.

Čime se ukrašavalo drvce?

U jednoj kronici iz 1605. piše: «Na Božić su se u Strassburgu u kućne prostorije postavljala božićna drvca a na grane su vješane ruže napravljene od šarenog papira te jabuke, kolačići, šećer...» Iako je jedan pastor iz

strasburške katedrale žestoko napao taj običaj, božićno je drvce kod «pravovjernih» protestantskih obitelji u Njemačkoj bilo božićni simbol, čak je postalo znakom protivljenja katoličkim jaslicama. U 18. stoljeću božićno je slavlje sve više postajalo obiteljskim slavljem pa se božićno drvce kiti i u stanovima jednostavnih protestantskih obitelji. Božićno drvce u Americi datira iz 1748. a donijeli su ga iznajmljeni njemački vojnici.

Božićno drvce ukrašeno svjetlima simbolizira svjetlo koje povezuje Uskrs i Božić.

Najstariju potvrdu za božićno drvce sa svjetlima nalazimo u pismu Liselotte von der Pfalz (1652.-1722.) pisanom 11. prosinca 1708.: «Ja ne znam imate li neku drugu igru koja je još sada uobičajena u Njemačkoj, a zove se Djetešce Isus. U toj igri ukrašavaju se stolovi kao oltari i za svako dijete pripravi se stol s raznim stvarima: nove haljine, srebrni nakiti, lutke i sve moguće. Na ove stolove postavlja se bukovo drvo i na svaku granu po jedna svijeća i to izgleda vrlo lijepo. Ja bih to rado vidjela i danas. Još se sjećam kako mi je Mali Isus posljednji put došao s darovima».

Božićna drvca s upaljenim svijećama pojavila su se najprije kod protestantskih plemićkih i dobrostojećih građanskih obitelji, a od 18. i 19. stoljeća i u siromašnijim protestantskim obiteljima te od 19. i 20. st. i u katoličkim obiteljima u Njemačkoj.

U Austriji se prvo božićno drvce spominje 1816., u Francuskoj 1840.

Princ Albert, muž engleske kraljice Viktorije zaslužan je da su i Englezi počeli kititi bo-

žićno drvce. A kad je taj običaj stigao u naše (hrvatske) krajeve? Vjerojatno s Austrougarskom, i još kasnije, jer ranije nije dopuštalo siromaštvo.

Krajem 19. stoljeća spominje se kako je u Bavarskoj na Badnji dan poslije podne bio običaj poći na groblje i na grobove stavljati grančice božićnog drvca sa svijećama. Time se željelo pokazati zajedništvo s mrtvima u svim ljudskim sudbinama i slavljinama.

Običaji u 20. stoljeću

Kako je izgledalo božićno drvce npr. u Istočnoj Njemačkoj? Tadašnjim vlastodržcima nije odgovarao naziv «božićni». Sve su učinili da se izbriše to «božićni» i sve što bi podsjećalo na Krista. Iz božićnog drvca iskorištili su svaki kršćanski korijen i proglasili ga svečanim staleškim drvцем u prošlosti, a sada dječjim ili ukrasnim drvцем. Rusi su taj običaj uveli 1935. i božićno drvce proglasili drvetom darivanja za Silvestrovo – Staru godinu. Nevjerojatno, ali istinito: Nacisti su za božićno drvce ostavili naziv kakav se koristio do njih.

«Božićno» drvce u bivšoj državi (Jugoslaviji) po uzoru na Ruse postavljalo se na trgove upravo poslije same proslave Božića i školska djeca su dobivala darove na Staru godinu. Barem je tako bilo pedesetih godina prošloga stoljeća.

Poslije nastanka novih država, situacija se promijenila. Svatko je slobodan, može kititi ili ne kititi božićno drvce, može darivati ili ne darivati djecu, ali je činjenica da je, ukrašeno i osvijetljeno božićno drvce, te darivanje djece i odraslih, povezano s Djetetom Isusom. Odnosno, Nebo je darovano čovjeku i čovjek, radi tog neizmjernog i ničim zasluženog dara, pokušava vlastitim darivanjem oponašati Nebo. Zato djecu ne dariva nikakav djed Božićnjak (to je drugo ime za djeda Mraza), nego utjelovljeni Bog - Dijete Isus - dariva čovjeka po čovjeku. Svaki božićni i drugi dar treba gledati kroz prizmu Božjeg darivanja.

U svijetu poznata božićna drvca su na Trgu sv. Petra u Rimu i na Trafalgar Square u Lon-

Svatko je slobodan, može kititi ili ne kititi božićno drvce, može darivati ili ne darivati djecu, ali je činjenica da je, ukrašeno i osvijetljeno božićno drvce, te darivanje djece i odraslih, povezano s Djetetom Isusom. Odnosno, Nebo je darovano čovjeku i čovjek, radi tog neizmjernog i ničim zasluženog dara, pokušava vlastitim darivanjem oponašati Nebo.

Najstariju potvrdu za božićno drveće sa svjetlima nalazimo u pismu Liselotte von der Pfalz (1652.-1722.) pisanom 11. prosinca 1708.: «Ja ne znam imate li neku drugu igru koja je još sada uobičajena u Njemačkoj, a zove se Djetešće Isus. U toj igri ukrašavaju se stolovi kao oltari i za svako dijete pripravi se stol s raznim stvarima: nove haljine, srebrni nakiti, lutke i sve moguće. Na ove stolove postavlja se bukovo drvo i na svaku granu po jedna svijeća i to izgleda vrlo lijepo.

donu. Sveti Otac svake godine dobije na dar božićno drvo koje se postavlja na Trg sv. Petra. I Hrvatska je prije nekoliko godina darovala jedno takvo božićno drveće. A Englezi to svoje poznato božićno drvo dobivaju na dar iz Osla (Norveška). Norvežani time žele svake godine podsjetiti na zajedničko bratstvo u obrani od njemačkih nacionalsocijalista. Zanimljivo je spomenuti da se u Njemačkoj u predbožićno vrijeme svake godine proda preko 20 milijuna božićnih drvca u vrijednosti 200 milijuna eura.

Jaslice

Ipak, jaslice za kršćane imaju dublje značenje i snažniju poruku. Slikovito nam dočaravaju što se dogodilo u Betlehemu (Palestina) prije dvije tisuće godina, kad je Blažena Djevica Marija rodila dijete Isusa u jednoj siromašnoj štatici. Običaj pravljenja jaslica započeo je sa svetim Franjom Asiškim. On je 1223. u malom mjestu Grecciu, u pokrajini Umbriji nedaleko Asiza Božić proslavio na ponoćnoj Misi, pomoću skupine likova, među koje su pripadali ljudi i životinje, zorno prikazujući Isusovo rođenje. Htio je da vjernici opipljivo dožive siromaštvo i poniznost utjelovljenja. Tom prigodom Franjo je kao đakon pjevao evanđelje.

I jaslice su se očuvale do danas. Mogu se vidjeti u crkvama ali i u stanovima i kućama. U nekim crkvama u svijetu, i radi svoje umjetničke vrijednosti, jaslice stoje u svako doba godine.

Siječanj

P 1 **NOVA GODINA**, Bogorodica Marija
U 2 Bazilije, Grgur Nazijanski
S 3 **Ime Isusovo**, Anastazija
Č 4 Anđelka, Anđela, Borislava
P 5 Emilija, Miljenko, Emilijan
S 6 **BOGOJAVLJENJE**, Tri kralja
N 7 **KRŠTENJE GOSPODINOVO**
P 8 Severin, Teofil
U 9 Julijan, Vlatko, Živko
S 10 Dobroslav, Dobromir
Č 11 Neven, Zdravko
P 12 Tatjana, Ernest, Veseljko
S 13 Hilarije, Veronika, Radovan
N 14 2. N. KROZ GODINU
P 15 Pavao Pustinjak, Anastazija
U 16 Oton, Mislav, Marcel
S 17 Antun Pustinjak, Marijan
Č 18 Margareta, Biserka, Premila
P 19 Mario, Ljiljana, Marta
S 20 Fabijan i Sebastijan
N 21 3. N. KROZ GODINU
P 22 Vinko, Anastazije
U 23 Ema, Vjera, Milko
S 24 Franjo Saleški, Bogoslav
Č 25 Obraćanje sv. Pavla ap.
P 26 Tonka, Timotej, Tit
S 27 Anđela Merici, Pribislav
N 28 4. N. KROZ GODINU
P 29 Valerije, Konstancije, Zdeslav
U 30 Martina, Gordana, Marinka
S 31 Ivan Bosco, Julije

Veljača

Č 1 Miroslav, Miro, Brigita
P 2 **Svijećica**, Prikazanje Isusovo
S 3 Blaž, Vlaho, Tripun
N 4 5. N. KROZ GODINU
P 5 Dobrila, Ljubuški mučenici
U 6 Doroteja, Pavao Miki
S 7 Držislav, Širokobr. mučenici
Č 8 Jeronim, Mladen, Jerko
P 9 Apolonija, Sunčana
S 10 **Alojzije Stepinac**
N 11 6. N. KROZ GODINU, Gospa Lurdaska
P 12 Zvonimir, Damjan
U 13 Katarina Ricci, Božidarka
S 14 Valentin, Mostarski mučenici
Č 15 Vitomir, Klaudija, Jurka
P 16 Julijana, Miljenko, Filipa
S 17 7 utemelj. Reda sl. BDM
N 18 7. N. KROZ GODINU
P 19 Konrad, Ratko, Blago
U 20 Leon, Lav, Lea
S 21 **Čista srijeda (post i nemrs)**
Č 22 Katedra sv. Petra, Tvrtko
P 23 Polikarp, Grozdana, Romana
S 24 Matija, Modest, Goran
N 25 1. KORIZMENA N. (Čista)
P 26 Aleksandar, Sandra, Branimir
U 27 Donat Zadarski, Gabriel
S 28 Roman, Teofil (kvatre)

Ožujak

Č 1 Albin, Hadrijan, Jadranko
P 2 Janja, Svjetlana (kvatre)
S 3 Marin, Kamil (kvatre)
N 4 2. KORIZMENA N. (Pačista)
P 5 Euzebij, Vedran, Vedrana
U 6 Zvezdana, Ruža, Viktor
S 7 Perpetua i Felicita
Č 8 Ivan od Boga, Bože
P 9 Bruno, Franciska, Franjka
S 10 Krunoslav, Emil, Makarije
N 11 3. KORIZMENA N. (Bezimena)
P 12 Grgur Veliki
U 13 Kristina, Slavko, Sabina
S 14 Matilda, Borislava
Č 15 Žarko, Veljko, Vjekoslava
P 16 Smiljan, Ljubomir, Hrvoje
S 17 Patrik, Domagoj, Hrvat
N 18 4. KORIZMENA N. (Sredoposna)
P 19 **Sv. Josip, zaručnik BDM**
U 20 Vladislav, Vladimir, Vlado
S 21 Vesna, Vlasta, Kasijan
Č 22 Oktavijan, Jaroslav, Lea
P 23 Oton, Dražen, Jasna
S 24 Fra Dominik Horvat
N 25 5. KORIZMENA N. (Glušna) Blagovjest
P 26 Montan i Maksima, Emanuel
U 27 Augusta, Lidija, Lada
S 28 Sonja, Nada, Priska
Č 29 Jona, Bertold, Ćiril
P 30 Kvirin, Viktor, Vlatko
S 31 Benjamin, Amos, Ljubomir

Kalendar 2007.

Srpanj

N 1 13. N. KROZ GODINU
P 2 Oton Bamberg, Višnja
U 3 **Toma ap.**, Tomislav
S 4 Elizabeta Port., Elza, Neven
Č 5 **Ćiril i Metod**, Slavko
P 6 Marija Goretti, Maja, Marica
S 7 Vilko, Klaudije, Goran
N 8 14. N. KROZ GODINU
P 9 **Marija od Propetog**
U 10 Veronika, Ljubica, Amalija
S 11 Benedikt opat, Benko
Č 12 Ivan Jones, Mislav, Srećko
P 13 **Majka Božja Bistrička**
S 14 Miroslav, Bože
N 15 15. N. KROZ GODINU
P 16 Gospa Karmelska, Karmela
U 17 Branimir, Dunja, Branko
S 18 Fridrih, Matko, Arnold
Č 19 Zlatka, Martina, Zorislava
P 20 **Ilija Prorok**, Ilka, Ilinka
S 21 Lovre B., Danijel, Danica
N 22 16. N. KROZ GODINU
P 23 Brigita Švedska, Apolinar
U 24 Kristina, Mirjana, Višnja
S 25 **Jakov ap.**, zašt. župe Međugorje
Č 26 **Joakim i Ana, rod. BDM**
P 27 Klement Ohridski, Natalija
S 28 Inocent, Viktor
N 29 17. N. KROZ GODINU
P 30 Petar Krizolog, Rufin
U 31 Ignacije Lojolski, Vatroslav

Kolovoz

S 1 Alfonz Lig., **Festival mladih**
Č 2 **Gospa od Anđela**, Porcijunkula
P 3 **Augustin Kažotić**, Stjepan
S 4 I. M. Vianey, Lidija
N 5 18. N. KROZ GODINU, Gospa Snježna
P 6 Preobraženje Gospodinovo
U 7 Siksto, papa, Donat, Albert
S 8 **Dominik**, Nedjeljko, Dinko
Č 9 Sv. Tereza Benedicta od Križa
P 10 Lovre, Zvezdana, Lovorka
S 11 **Klara Asiška**, Jasna
N 12 19. N. KROZ GODINU
P 13 Poncijan i Hipolit, Kasijan
U 14 Maksimilijan Kolbe, Alfred
S 15 **VELIKA GOSPA, UZN. BDM**
Č 16 Krunoslav, Stjepan, Roko
P 17 Miron, Slobodan, Hijacinta
S 18 Jelena Križarica, Jelka
N 19 20. N. KROZ GODINU
P 20 Bernard, Samuel, Branko
U 21 Pio X., Donat, Silvan
S 22 **BDM Kraljica**, Regina
Č 23 Ruža Limska, Ružica
P 24 **Bartol ap.**, Bariša, Zlata
S 25 Ljudevit, Josip Kalasan
N 26 21. N. KROZ GODINU
P 27 Monika, Honorat, Časlav
U 28 Augustin, Tin, Zlatko
S 29 **Glavosjek Ivana Krstitelja**
Č 30 Feliks, Radoslava, Gaudencije
P 31 Rajko, Želimir, Rajmund

Rujan

S 1 Branimir, Konstancije
N 2 22. N. KROZ GODINU
P 3 Grgur Veliki, Grgo, Gordana
U 4 Ruža Viterbska, Dunja
S 5 Lovro Justiniani, Roman
Č 6 Zakarija, Darko, Boris, Davor
P 7 **Marko Križevčanin**
S 8 **Rođenje BDM - Mala Gospa**
N 9 23. N. KROZ GODINU, Misa na Križevcu
P 10 Nikola Tolentinski, Nikolina
U 11 Cvitan, Miljenko
S 12 Ime Marijino, Gvido
Č 13 Ivan Zlatousti, Zlatko
P 14 **Uzvišenje sv. Križa**
S 15 Žalosna Gospa, Dolores
N 16 24. N. KROZ GODINU
P 17 Rane sv. Franje, Robert
U 18 Josip Kupertinski, Sonja
S 19 Teodor, Željko (kvatre)
Č 20 Dionizije, Nevenka
P 21 **Matej ap.**, Mate (kvatre)
S 22 Mauricije (kvatre)
N 23 25. N. KROZ GODINU
P 24 Gospa od Otkupljenja, Pacifik
U 25 Niklaus von Flüe, Zlatko
S 26 Kuzma i Damjan
Č 27 **Vinko Paulski**, Berislav, Gaj
P 28 Slavko, Vjenceslav
S 29 **Mihovil, Gabrijel, Rafael**
N 30 26. N. KROZ GODINU

Glasnik MII

Želio bih da onaj sat kad se Gospa posvećeno vrijeme. Kako bi bilo svaki restoran i svaki kafić preskrbivenu u taj sveti sat Gospina izgledalo drugačije.

Travanj

- N 1 CVJETNICA
 P 2 Franjo Paulski
 U 3 Rikard, Cvijeta, Radojko
 S 4 Kazimir, Eugen, Miro
 Č 5 **Veliki četvrtak**
 P 6 **Veliki petak (post i nemrs)**
 S 7 **Velika subota**
 N 8 **USKRS (VAZAM)**
 P 9 **Uskrсни ponedjeljak**
 U 10 Ezekiel, Emil, Kruno
 S 11 Stanislav, Radmila, Stana
 Č 12 Julije, Julijana, Davorka
 P 13 Martin I. papa, Ida
 S 14 Valerijan, Radoslav, Nada
 N 15 **2. USKRSNA N. / Bijela ned.**
 P 16 Bernardica Lurdaska
 U 17 Robert, Anicent
 S 18 Apolonije, Slobodan
 Č 19 Rastislav, Ema, Konrad
 P 20 Marcijan, Janja, Bogoljub
 S 21 Anzelmo, Fortunat, Goran
 N 22 **3. USKRSNA N.**
 P 23 Jure, Đuro
 U 24 Vjerko, Vjeran, Fidel
 S 25 **Marko ev.**, Maroje
 Č 26 Jakov Zdranin, Višnja
 P 27 **Ozana Kotorska**, Zita
 S 28 Petar Chanel, Euzebije
 N 29 **4. USKRSNA N.**
 P 30 Pio V., papa, Josip Cottolengo

Svibanj

- U 1 **Josip radnik**
 S 2 Eugen, Anastazije
 Č 3 **Filip i Jakov ap.**, Mladen
 P 4 Florijan, Cvitan, Cvijeta
 S 5 Anđelko, Maksim
 N 6 **5. USKRSNA N.**
 P 7 Dujam, Duje, Ivan
 U 8 Marija Posrednica, Željko
 S 9 Mira, Divna, Blaženko
 Č 10 **Ivan Merz**, Gospa Trsatska
 P 11 Svjetlana, Franjo Hieronymo
 S 12 **Leopold B. Mandić**, Svevlad
 N 13 **6. USKRSNA N. Majčin dan**
 P 14 **Matija ap.**, Matko, Matiša
 U 15 Sofija, Sonja, Blajburški mučenici
 S 16 Ivan Nepomuk, Nenad
 Č 17 **UZAŠAŠĆE G. - SPASOVO**
 P 18 Ivan I., papa, Srećko
 S 19 Celestin, Ivan, Rajko
 N 20 **7. USKRSNA N.**
 P 21 Andrija Bobola, Dubravka
 U 22 Jelena, Jagoda, Milan
 S 23 Deziderije, Željko
 Č 24 Marija Pomoćnica
 P 25 Beda Časni, Urban
 S 26 Filip Neri, Nera, Zdenko
 N 27 **DUHOVI - PEDESETNICA**
 P 28 **Duhovski ponedjeljak**
 U 29 Maksim, Većeslav, Ervin
 S 30 Ivana Arška (kvatre)
 Č 31 Marija Majka Crkve

Lipanj

- P 1 Mladen, Justin (kvatre)
 S 2 Marcelin i Petar (kvatre)
 N 3 **PRESVETO TROJSTVO**
 P 4 Florijan, muč., Cvjetko, Cvijeta
 U 5 Maksim, Anđelko, Peregrin
 S 6 Norbert, Neda, Kludije
 Č 7 **TIJELOVO - Brašančevo**
 P 8 Vilim, Žarko, Medard
 S 9 Efreim, Rajko, Ranko
 N 10 **10. N. KROZ GODINU**
 P 11 **Barnaba ap.**, Borna, Jolanda
 U 12 Bosiljko, Ivan Fakundo
 S 13 **Antun Padovanski**, Ante
 Č 14 Rufin, Zlatko, Elizej
 P 15 **Presveto Srce Isusovo**
 S 16 **Prečisto Srce Marijino**
 N 17 **11. N. KROZ GODINU**
 P 18 Marko, Marcelijan, Ljubomir
 U 19 Romuald, Rajka, Bogdan
 S 20 Naum Ohridski, Silvije
 Č 21 Vjekoslav, Alojzije, Slavica
 P 22 Toma Mor, Ivan Fisher
 S 23 Josip Cafasso, Zdenka
 N 24 **12. N. KROZ GODINU, Hodnja mira**
 P 25 **Objeltnica ukazanja Kraljice Mira**
 U 26 Ivan i Pavao, Zoran
 S 27 Ćiril Aleksandrijski, Ladislav
 Č 28 Irenej, Irena, Smiljan
 P 29 **PETAR I PAVAO**, apostoli
 S 30 Rimski prvomučenici

Međugorje

Listopad

- P 1 M. Terezija od Djeteta Isusa
 U 2 Anđeli čuvari, Anđelko
 S 3 Maksimilijan, Gerhard
 Č 4 **FRANJO ASIŠKI**, Franciska
 P 5 Tihomir, Miodrag, Placid
 S 6 Bruno, Verica, Branislav
 N 7 **27. N. KROZ GODINU, Krunica BDM**
 P 8 Demetrije, Zvonimir, Šimun
 U 9 Ivan Leonardi, Dionizije
 S 10 Franjo Borgis, Danijel
 Č 11 Emilijan, Milan, Mile
 P 12 Serafin, Vatroslav, Makso
 S 13 Zdravko, Eduard
 N 14 **28. N. KROZ GODINU**
 P 15 Terezija Avilska, Rezika
 U 16 Margareta Alacoque, Biserka
 S 17 Ignacije Antiohijski, Vatroslav
 Č 18 **Luka ev.**, Svjetlovid
 P 19 Pavao od Križa
 S 20 Irena, Miroslava, Vendelin
 N 21 **29. N. KROZ GODINU**
 P 22 Marija Saloma, Dražen
 U 23 Ivan Kapistran, Borislav
 S 24 Antun Klaret, Jaroslav
 Č 25 **Katarina Kotromanić**
 P 26 Zvonko, Dimitrije
 S 27 Cvitko, Sabina, Gordana
 N 28 **30. N. KROZ GODINU**
 P 29 Narcis, Donat, Darko, Ida
 U 30 Julije, Marcel, Marojko
 S 31 Višeslav, Vukomir, Alfonz

Studeni

- Č 1 **SVI SVETI, Svetožar, Svetko**
 P 2 **Dan mrtvih, Dušni dan**
 S 3 Hubert, Martin, Gorana
 N 4 **31. N. KROZ GODINU**
 P 5 Elizabeta i Zaharija
 U 6 Leonard, Vedran, Margarita
 S 7 Anđelko, Engelbert, Zdenko
 Č 8 **Gracija Kotorski**, Bogdan
 P 9 Posveta Lateranske bazilike
 S 10 Leon Veliki, Lavoslav, Lav
 N 11 **32. N. KROZ GODINU**
 P 12 Jozafat, Emilijan, Milan
 U 13 Stanislav Kostka, Stanko
 S 14 **Nikola Tavelić**, Ivan Trog.
 Č 15 Albert Veliki, Berto, Leopold
 P 16 Gertruda, Biserka, Margareta
 S 17 Elizabeta Ugarska, Igor
 N 18 **33. N. KROZ GODINU**
 P 19 Krispin, Severin, Elizabeta
 U 20 Srećko, Edmund
 S 21 **Gospa od zdravlja**
 Č 22 **Cecilija**
 P 23 Klement, Kolumban, Milivoj
 S 24 Krizogon, Konrad, Krševan, Cvitan
 N 25 **KRIST KRALJ**
 P 26 Leonard, Dubravko
 U 27 Severin, Velimir
 S 28 Jakov Markijski, Držislav
 Č 29 Svi sveti Franjevačkog reda
 P 30 **Andrija ap.**, Hrvošlav

Prosinac

- S 1 Natalija, Božana, Božica
 N 2 **1. N. DOŠAŠĆA**
 P 3 **Franjo Ksaverski**, Kludije
 U 4 Ivan Damaščanski, Barbara
 S 5 Krispina, Sabina, Dalmatin
 Č 6 **Nikola biskup**, Niko
 P 7 Ambrozije, Božo, Dobroslav
 S 8 **Bezgrješno začće BDM**
 N 9 **2. N. DOŠAŠĆA**
 P 10 Gospa Loretska, Julija
 U 11 Danijel, Damir, Damaz
 S 12 Ivana Franciska (kvatre)
 Č 13 Lucija, Danica, Jasna
 P 14 Špiro, Ivan od Križa (kvatre)
 S 15 Irenej, Kristina, Darija (kvatre)
 N 16 **3. N. DOŠAŠĆA, Materice**
 P 17 Florijan, Cvjetko, Cvijeta
 U 18 Bosiljko, Gracijan, Željko
 S 19 Urban, Tea, Vladimir
 Č 20 Eugen, Hrvatini, Tin
 P 21 Petar Kanizije, Snježana
 S 22 Honorat, Častimir, Časlav
 N 23 **4. N. DOŠAŠĆA, Očići**
 P 24 **Badnji dan, Adam i Eva**
 U 25 **BOŽIĆ - ROĐENJE ISUSOVO**
 S 26 **Stjepan Prvomučenic**
 Č 27 **Ivan ap. i ev.**, Ivanka, Iva
 P 28 **Nev. dječica, Mladenci**
 S 29 Tomas Becket, David, Davor
 N 30 **SVETA OBITELJ**
 P 31 Silvestar, papa, **Novogodišnje bdjenje**

spa ukazuje bude za sve
 o divno kad bi svaka radnja,
 stali raditi i kad bi svi molili
 pohoda. Sve bi među nama

Fra Slavko Barbarić

POGLEDAJTE, SVETI, SVOJE PRIJESTOLJE

Vrhunac Papina pohoda Turskoj bijaše slavlje Božanske liturgije u Carigradu na blagdan sv. Andrije apostola. Pritom su se dvojica crkvenih poglavara, Bartolomej I., ekumenski carigradski patrijarh i papa Benedikt XVI. bratski zagrlili, izmijenili poljupce. Petar je pohodio brata Andriju. Obojica su se obratili vjernicima i javnosti svojim propovijedima. Vrijedi ih donijeti doslovce jer su u njima sadržane bitne stvari naše vjere o odnosu vjere, molitve i bogoslužja te spram crkvenog jedinstva.

Prijevod dr. fra Tomislav Pervan

Trosatno slavlje počelo je bratskim zagrljajem. Papa je u okviru liturgije molio Očenaš na grčkom jeziku, a nakon Božanske liturgije izmijenili su darove te blagoslivljali vjernike s prozora. Papa je blagoslivljao vjernike na latinskom jeziku a onda je uslijedio Patrijarhov blagoslov na grčkom.

Homilija Bartolomeja I.

Božjom milošću, Vaša Svetosti, podaren nam je blagoslov stupiti u radost kraljevstva, "vidjeti pravo svjetlo te primiti Duha s neba". Svako slavlje Božanske liturgije jest snažna i nadahnjujuća koncelebracija, suslavlje neba i povijesti. Svaka Božanska liturgija jest oboje: sjećanje na prošlost i iščekivanje kraljevstva.

Stoga smo uvjereni kako smo za slavlje Božanske liturgije na duhovan način usmjereni u tri pravca: u smjeru nebeskog kraljevstva u kome slave anđeli, u smjeru slavlja liturgije tijekom stoljeća te u smjeru iščekivanja božanskog kraljevstva. To čudno povezivanje neba s poviješću znači kako je pravoslavna liturgija mistično iskustvo onoga te duboko osvjedočenje kako je Krist u našoj sredini bio, kako on tu jest te kako će zauvijek biti među nama.

Jer u Kristu jest duboka povezanost između prošlosti, sadašnjosti i sutrašnjosti. Liturgija je daleko više od pukoga sjećanja na Kristove riječi i djela. Ona je zbiljnost same Kristove nazočnosti, Krista koji nam je obećao da je ondje gdje su dvojica ili trojica sabrana u Njegovo ime.

Istodobno priznajemo načelo prema kojemu je norma molitve ujedno i norma vjerovanja (lex orandi lex credendi). Priznajemo kako nauk koji se tiče Kristove osobe i Presvetoga Trojstva ostavljaju neizbrisive tragove u Božanskoj liturgiji.

Božanska je liturgija nepoznatlivi predmet vjere, "koji nam je objavljen", kako se izvrsno izražava sv. Bazilije Veliki, "u misteriju". To je i razlog da nas Božanska liturgija opominje na nužnost postizavanja jedinstva u vjeri kao i u molitvi.

Stoga i klečimo u poniznosti i kajanju pred živim Bogom, našim Gospodinom Isusom Kristom, čije presveto Ime nosimo i čiju smo nešivenu haljinu poderali. Sa ža-

lošću priznajemo kako još nismo kadri zajednički slaviti svete sakramente. Stoga i molimo da svane dan kad će biti u potpunosti ponovno uspostavljeno to sakramentalno zajedništvo.

Nu, unatoč tomu, Vaša Svetosti te ljubljena braćo u Kristu, ova Božanska liturgija između neba i zemlje, vječnosti i vremena, danas nas zbližava, i to zahvaljujući blagoslovu nazočnosti prethodnika naše malenkosti, sv. Grgura Teologa i sv. Ivana Krizostoma kao i nazočnosti svih svetih.

Stoga je za nas blagoslov smjeti štovati svete moći te dvojice duhovnih divova, koje su prije dvije godine svečano prenesene u ovu crkvu, pošto nam ih je velikodušno vratio papa Ivan Pavao II., blažene uspomene.

Upravo kao i onda kad smo primili svete moći na svetkovinu naše Stolice te ih uz pjesmu "Gledajte, Sveti, svoje prijestolje!" položili na Patrijarhovu Stolicu, tako smo se i danas okupili u njihovoj živoj nazočnosti i na njihov vječni spomen kod slavlja Božanske liturgije koja nosi ime sv. Ivana Krizostoma.

Na taj način je ovo naše bogoslužje identično s veličajnom liturgijom u nebesima te s liturgijom tijekom povijesti. Stvarno "se događa", kako piše sv. Ivan Krizostom, "zajedničko slavlje neba i zemlje, zahvaljivanje, klicanje" (PG 56,97). Nebo i zemlja zajedno prinose molitvu, svećani poj, hvalopoj.

Božanska je liturgija u jednome istodobno i nebesko kraljevstvo i naša domovina, "novo nebo i nova zemlja" (Otk 21,1), temelj i središte na kome i u komu sve stvari imaju svoje pravo značenje. Božanska nas liturgija uči proširiti svoj obzor i svoje vidike, izučiti i govoriti jezik ljubavi i zajedništva, ali također, kako možemo unatoč razlikama međusobno jedni s drugima ophoditi u ljubavi.

U njezin sveobuhvatni zagrljaj uključen je cijeli svijet, općinstvo svetih, cjelokupno Božje stvorenje. Cijeli svemir postaje "kozmička liturgija", želeći tim izrazom podsjetiti na nauk sv. Maksima Priznavaoca. Ovaj oblik liturgije nikad nije zastario niti je nadiđen.

Jedini primjereni odgovor s naše strane na puninu božanskih dobročinstava i milosnog smilovanja samoga Boga jest "euharistija", zahvaljivanje. I tako biva: Zahvala

i hvalospjev su jedini mogući odgovor čovjeka na ljubav svoga Stvoritelja. Jer Njemu pripada svaka slava, čast i poklon, Ocu, Sinu i Duhu Svetome. Sada i u vijeke vjekova.

Napose smo zahvalni milosrdnome Bogu što je ovome slavlju Božanske liturgije na blagdan onoga sv. Apostola, koji je utemeljitelj i zaštitnik ove svete Crkve, nazočan i naš presveta brat, biskup Staroga Rima, Benedikt XVI. sa svojom časnom pratnjom.

Pozdravljamo tu nazočnost i danas opetovano sa zahvalnošću kao sami Božji blagoslov, kao izričaj njegove našoj Crkvi iskazane bratske ljubavi i štovanja te kao znak naše zajedničke volje, nezaustavljivo nastaviti naš zajednički hod u duhu ljubavi i vjernosti prema istini evanđelja i zajedničke tradicije naših otaca prema uspostavi potpunog zajedništva naših Crkava prema Božjoj volji i nalogu. Amen.

Homilija pape Benedikta XVI.

Ova Božanska liturgija koju slavimo na blagdan svetoga apostola Andrije, patrona carigradske Crkve, vraća nas u ranu Crkvu, izravno u apostolsko vrijeme. Evanđelisti Marko i Matej izvješćuju kako je Isus pozvao dvojicu braće, Šimuna komu je Isus dao ime Kefa ili Petar te Andriju: "Dodite, slijedite me! Učinit ću vas ribarima ljudi" (Mt 4,19; Mk 1,17).

Četvrto nam Evanđelje prikazuje Andriju kao prvoga koji je pozvan, "ho protoklitos" - Prvopozvani, i kao takav je poznat u bizantskoj tradiciji. Andrija je onaj koji je doveo svoga brata Šimuna k Isusu (usp. Iv 1,40sl.). U patrijaršijskoj crkvi Svetoga Jure možemo danas još jednom iskusiti jedinstvo i poziv obojice braće, Šimuna Petra i Andrije, susrećući se s Petrovim nasljednikom i njegovim bratom u biskupskoj službi, glavom Crkve koju je prema predaji utemeljio apostol Andrija. Naš bratski sastanak podvlači posebni odnos koji povezuje Rimsku Crkvu i onu Carigradsku kao sestrinske Crkve.

Srdačnom radošću zahvaljujemo Bogu što on daruje onoj vezi novu životnu snagu koja se razvila od spomena vrijednog susreta naših prethodnika pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore u Jeruzalemu, u prosincu god. 1964.

Njihova razmjena pisama koja je objavljena u svesku "Tomos Agapes" svjedoči o dubini poveznica između njih, poveznica koje se zrcale u odnosu sestrinskih Crkava Rima i Carigrada.

7. prosinca 1965., u predvečerje posljednje sjednice Drugoga vatikanskog sabora, naši su časnici prethodnici učinili jedinstveni i nezaboravni korak u patrijaršijskoj crkvi Svetoga Jure kao i u bazilici Svetoga Petra u Rimu u Vatikanu: Uklonili su iz crkvenoga sjećanja tragična izopćenja iz god. 1054.

Na taj su način potvrdili odlučujuću promjenu u našim odnosima. Otada su postavljeni mnogi drugi važni koraci na putu međusobnoga zbližavanja. Podsjećam napose na pohod moga prethodnika pape Ivana Pavla II. Carigradu god. 1979. kao i pohode ekumenskog patrijarha iz Carigrada Bartolomeja Rimu.

U istome duhu moja nazočnost ovdje treba obnoviti našu obvezu koračati na putu ponovne uspostave - s Božjom pomoću i milošću - punoga jedinstva između Crkve u Rimu i Carigradu.

Sa svoje strane mogu Vam zajamčiti kako je Katolička Crkva voljna učiniti sve da se otklone zapreke te zajednički

Povijesni susret u Turskoj:
Petar je pohodio brata Andriju

traže s pravoslavnom braćom i sestrama djelotvorna sredstva pastoralne suradnje.

Dvojica braće, Šimun zvani Petar i Andrija, bijahu ribari koje je Isus pozvao da postanu ribarima ljudi. Uskršli Gospodin ih je prije svoga uzašašća na nebo zajedno s ostalim apostolima poslao s nalogom da sve narode učine njegovim učenicima, krste ih i naviještaju njegov nauk (usp. Mt 28,19sl; Lk 24,47; Dj 1,8).

Taj nalog što su nam ga ostavila sveta braća Petar i Andrija daleko je još od svoga ispunjenja. Naprotiv: Danas je taj nalog još nužniji i prječji. Ne odnosi se naime samo na kulture koje su samo nebitno dirnute porukom evanđelja, nego i stare europske kulture koje su duboko ukorijenjene u kršćanskoj tradiciji.

Proces sekularizacije oslabio je utjecaj predaje. Ona se stvarno stavlja pod upitnik ili se čak izrijezom odbacuje. Spram te stvarnosti pozvani smo da zajedno sa svim kršćanskim zajednicama obnovimo europsku svijest o njezinim kršćanskim korijenima, tradicijama i vrijednostima te im podarimo novu životnu snagu.

Naša nastojanja uspostave uskih poveznica između Katoličke Crkve i pravoslavnih Crkava dio su te misionarske zadaće. Razdori koji postoje među kršćanima sablazan su za svijet te zaprijetu u naviještaju evanđelja.

U predvečerje svoje muke i smrti Gospodin je u krugu svojih učenika usrdno molio da svi budu jedno kako bi svijet uzvjerovao (Iv 17,21). Poruka Božje ljubavi upravljena svakome muškarcu i svakoj ženi bit će vjerodostojna samo bratskim zajedništvom među kršćanima i njihovom međusobnom ljubavlju. Svatko tko danas baci realan pogled na kršćanski svijet vidjet će kako mi žurno trebamo to svjedočanstvo.

Šimun Petar i Andrija bijahu zajedno pozvani da postanu ribarima ljudi. Ista je zadaća i kod jednoga i kod drugoga imala različit oblik. Šimun je unatoč svojoj ljudskoj slabosti prozvan "Petrom", "Stijenom" na komu je trebala biti sagrađena Crkva. Njemu su na poseban način povjereni ključevi kraljevstva nebeskoga (Mt 16,18). Njega je životni put vodio od Jeruzalema prema Antiohiji, a iz Antiohije u Rim kako bi u tome gradu vršio svoju univerzalnu odgovornost.

Tematika univerzalnosti Petrove službe i njegovih nasljednika nažalost je dovela do različitih mišljenja. Nada mo se da ćemo ih nadići, i na temelju teološkoga dijaloga koji je nedavno ponovno oživljen.

Moj je časn prethodnik, sluga Božji papa Ivan Pavao II., govorio o milosrđu kao značajki Petrove službe jedinstva, milosrđu koje je Petar sam kao prvi iskusio (Enciklika Ut unum sint, 91). Doslovce, na tome temelju izgovorio je papa Ivan Pavao II. i poziv da se zajednički stupi u bratski dijalog koji bi trebao smjerati prema pronalasku putova kako se danas može vršiti Petrova služba, poštujući njezinu narav i bit, da bi se "ostvarila služba ljubavi koju priznaju i jedni i drugi" (Ut unum sint, 95).

Danas bih htio prizvati u sjećanje taj poziv te ga obnoviti. Andrija, brat Šimuna Petra, dobio je drugu zadaću od Gospodina koja je povezana već i sa samim njegovim imenom. Kao onaj koji je govorio grčki jezik zajedno je s Filipom postao apostol susreta s Grcima koji su došli k Isusu (usp. Iv 12,20sl.).

Predaja nam govori kako je on misionirao ne samo u Maloj Aziji te u područjima južno od Crnoga Mora, dakle, doslovce u ovim krajevima, nego i u Grčkoj gdje je podnio mučeništvo.

Apostol Andrija reprezentira time susret ranoga kršćanstva i grčke kulture. Napose su u Maloj Aziji taj susret omogućili ponajprije veliki oci iz Kapadocije, koji su obogatili bogoslužje, teologiju i duhovnost i istočnih kao i zapadnih Crkava. Kršćanska je poruka pala kao pšenično zrno (usp. Iv 12,24) na ovo tlo te je donijelo obilat rod.

Moramo biti duboko zahvalni za baštinu koja je proistekla iz toga plodonosna susreta između kršćanske poruke i helenističke kulture. To je trajno utjecalo na Crkve Istoka i Zapada. Grčki su nam oci predali bogato blago iz koga Crkva ustrajno crpe stara i nova bogatstva (usp. Mt 13,52).

Usporedba o pšeničnom zrnu koje umire da bi donijelo plod ima svoju usporednicu i u životu svetoga Andrije. Predaja nam prenosi kako je slijedio sudbinu svoga Učitelja i Gospodina te je dovršio svoje dane u Patrasu, u Grčkoj. Kao

i Petar, i on je podnio mučeništvo na križu, onome dijagonalnom križu koji danas štujemo kao Andrijin križ.

Njegov nas primjer uči da put svakoga kršćanina kao i put cjelokupne Crkve vodi novome, vječnom životu nasljedovanjem Kristovim i iskustvom njegova križa. Tijekom povijesti i Crkva u Rimu kao i ona u Carigradu često su učile lekciju usporedbe o pšeničnom zrnu. Zajedno slavimo mnoge mučenike kojih je krv postala sjeme novih kršćana, kako to opisuje čuvena Tertulijanova riječ (Apogoleiticum 50,13).

Zajedno s njima dijelimo istu nadu koja Crkvu potiče "da kroči na svome hodočasničkom putu između progona svijeta i Božjih utjeha" (LG,8; usp. Augustin, De civ.Dei XVIII, 51,2). I stoljeće koje je upravo minulo doživjelo je u svome dobu odvažna svjedočanstva za vjeru, na Istoku kao i na Zapadu. Čak i u sadašnjosti ima mnoštvo takvih svjedočanstava u najrazličnijim dijelovima svijeta.

Svih se njih sjećamo u svojim molitvama i nudimo im na svim mogućim razinama svoju potporu te apeliramo na odgovorne u svijetu da poštuju slobodu vjeroispovijedanja kao temeljno ljudsko pravo.

Božanska liturgija u kojoj smo sudjelovali slavljena je prema obredu svetoga Ivana Krizostoma. Na mističan način uprisutnjeni su križ i uskrsnuće Isusa Krista. Za nas kršćane to je izvor i znak trajno obnovljene nade. Tu ćemo nadu pronaći prekrasno izraženu u jednome starom tekstu, poznatu kao "Muka svetoga Andrije".

"Pozdravljam te, Križu, posvećen Kristovim tijelom i ukrašen Njegovim udovima kao dragocjenim biserjem... Neka vjernici iskuse tvoju radost i darove skrivene u tebi..." Tu vjeru u otkupiteljsku Isusovu smrt na križu te tu nadu koju nudi Uskršli cijelom ljudskoj obitelji dijelimo svi mi zajedno, pravoslavci kao i katolici.

Neka naša svagdanja molitva i djelovanje budu prodahnuta žarkom željom da ne budemo samo nazočni kod Božanske liturgije nego da tu istu i zajedno slavimo, da svi imamo udjela na jednome stolu Gospodnjem, da dijelimo isti kruh i isti kalež. Neka naš današnji susret služi kao poticaj i kao radosni predokus dara punoga jedinstva. I neka nas na našem putu prati Duh Božji!

ODRŽAN 7. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE

Od 1. do 4. studenoga održan je Sedmi međunarodni seminar za bračne parove na temu: "Obitelj je pozvana na praštanje i svetost" («...pozivam vas, dječice, da najprije praštate u obitelji... neka vaša obitelj bude mjesto gdje se rađa svetost...»), iz Gospinih poruka 25. siječnja 1996. i 24. srpnja 1986.)

Na susretu se okupilo 130 parova iz 14 zemalja hrvatskog, engleskog, njemačkog, španjolskog, slovačkog, ruskog, francuskog, poljskog i talijanskog jezičnog područja. Bračni parovi su sudjelovali na večernjem molitvenom programu u crkvi, zajednički pohodili Brdo ukazanja i Križevac, razgovarali i dijelili iskustva, te na završnoj sv. Misi obnovili svoja bračna obećanja i svoje zajedništvo povjerali Gospodinu.

Seminar su vodili Silva i Ivo Vrdoljak, bračni par koji živi i djeluje u Slavanskom Brodu (Hrvatska). Roditelji su dvoje djece od 18 i 13 godina. Članovi su zajednice MiR („Molitva i Riječ“) koju je utemeljio prof. dr. Tomislav Ivančić. Karizmu zajednice MiR, čiji su članovi bili još kao studenti, aktivno žive već 25 godina. Ivo Vrdoljak je dipl. inženjer prehrambene tehnologije i završio je duhovnu formaciju pod vodstvom prof. Ivančića; bio je ravnateljem Zajednice od 2001. do 2005., voditelj je Zajednice MiR u Slavanskom Brodu, vodi brojne duhovne obnove.

Silva Vrdoljak je dipl. teolog, hagioteapeut. Voditeljica je Centra za duhovnu pomoć u Slavanskom Brodu i članica županijskog povjerenstva za ovisnost. Vodi brojne duhovne obnove za ovisnike, bračne parove, obitelji, žene, obitelji poginulih branitelja, mlade.

Karizma Zajednice MiR obilježila je njihov život i iz nje žive i djeluju. Ime Zajednice "Molitva i Riječ" označuje njenu bit: po molitvi ona dobiva silu Duha Svetoga koja ju osposobljava da po Riječi donosi ljudima živoga Boga. To iskustvo svojim su obiteljima sa seminara ponijeli i ovi bračni parovi.

ČETRNAESTI MEĐUNARODNI SUSRET VODITELJA: „SVOJOM ĆETE SE POSTOJANOŠĆU SPASITI“

Četrnaesti međunarodni susret voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje, održat će se u Međugorju od 4. do 8. ožujka 2007. godine. Tema susreta je: „Svojom ćete se postojanošću spasiti“

(Lk 21,19). Predavači na ovogodišnjem seminaru su dr. fra Ivan Ivanda i fra Branko Radoš. Svoje prijave možete izvršiti putem telefona/faksa na broj 00 387 36 651 999 ili na e-mail adresu: seminar.marija@medjugorje.hr.

DOČEK NOVE GODINE U MEĐUGORJU - POZIV MLADIMA

U Novogodišnjoj noći međugorska je župna crkva tradicionalno stjecište mladih iz cijeloga svijeta koji novu godinu žele započeti zajedno s drugim mladima, u molitvi, s Isusom i Marijom.

Molitveno bdjenje počinje u nedjelju 31. prosinca u 22 sata klanjanjem pred Presvetim oltarskim sakramentom nakon čega slijedi sveta Misa.

Dođite i uđite u Novu godinu u molitvi, s drugim mladima, s Isusom i Marijom!

INTERNETSKE STRANICE O SVETOJ ZEMLJI

Nakon hodočašća u Svetu zemlju s grupom vjernika iz Hercegovine i Hrvatske oduševljeni hodočašnici su me zamolili da učinimo nešto da što više ljudi sazna o Svetoj zemlji i o mogućnostima za hodočašće. U tom smo smislu pokrenuli neke inicijative, a jedna od njih je i otvaranje Internet stranica: www.svetazemlja.com.

Na njoj stranici možete naći obavijesti o hodočašćima svih agencija koje objavljuju svoje programe u katoličkom tisku te korisna saznanja o Svetoj zemlji. Zahvaljujem fra Miroslavu Modriću koji nam je dopustio da objavljujemo njegove tekstove o Svetoj zemlji.

Na stranicama također možete naći tekstove kojima je cilj približiti Bibliju običnom čovjeku. Autor tekstova o Bibliji je dr. fra Tadej Vojnović kojemu također zahvaljujemo na susretljivosti.

U odjeljku Povjerenici Svete zemlje donosimo informacije o brizi Crkve za sveta mjesta u Svetoj zemlji. Otvorite i pogledajte, javite

nam se, pomognite nam svojim sugestijama da stranica bude što korisnija.

Zahvaljujem gospodinu Mati Vasilju iz Međugorja koji nam je besplatno napravio sve što treba za stranicu.

Sve radimo besplatno i dopuštamo svima da koriste sve naše materijale s ove stranice. Sretni smo što ćete biti zajedno s nama i uživati u zajedništvu velike „obitelji“ hodočašnika i budućih hodočašnika Svete zemlje.

*fra Miljenko Mika Stojić,
župnik u Čitluklu*

KUĆA MOLITVE „DOMUS PACIS“ - SEMINARI POSTA, MOLITVE I ŠUTNJE NA HRVATSKOM JEZIKU U 2007. GODINI

Seminari posta, molitve i šutnje na hrvatskom jeziku u 2007. godini održat će se u sljedećim terminima: 18. do 24. veljače 2007., 15. do 21. srpnja 2007., 9. do 15. rujna 2007., 25. studenoga do 1. prosinca 2007. Seminare posta, molitve i šutnje vodi fra Ljubo Kurtović. Zainteresirani se mogu prijaviti na telefon 00 387 36 651 999 (Marija Dugandžić).

Statistike

Kuća molitve „Domus Pacis“ - godišnje izvješće

Seminari posta, molitve i šutnje

Hrvatski, 4 seminar, 150
Poljski, 3 seminar, 88
Francuski, 3 seminar, 88
Talijanski, 3 seminar, 111
Njemački, 3 seminar, 61
Litvanski, 2 seminar, 99
Češki, 1 seminar, 47
Ukrajinski, 1 seminar, 43
Ruski, 1 seminar, 40
Slovački, 1 seminar, 48
Engleski, 1 seminar, 33
Mađarski, 1 seminar, 20
Ukupno, 24 seminar, 828 osoba

FRAMA, 8 seminara, 274

Ministranti, 2 seminar, 70
Tečajevi za djevojke, 5 seminar, 160

Ostali:

Mladi iz Crne Gore, 2 seminar, 70
Mladi iz središnje Bosne, 1 seminar, 45
Molitvene skupine iz Zagreba, 3 seminar, 126
Festival mladih - glazbenici, 1 skupina, 55
Slikarska kolonija, 1 skupina, 40
Seminar za studente, Nova godina, 1 seminar, 40
Skupina s Tenerifa, 1 seminar, 53
Ukupno ostali: 10 seminara, 429
Ukupno 2006. g.: 49 seminara, 1661 osoba

P. RANIERO CANTALAMESSA VODI MEĐUGORSKI MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE

Dvanaesti međunarodni seminar za svećenike održat će se u Međugorju od 2. do 7. srpnja 2007. Tema seminara je: „S Marijom u iščekivanju Duha Svetoga“. Predavač na seminaru je p. Raniero Cantalamessa, franjevac kapucin, apostolski propovjednik. Rođen je u Colli del Tronto (AP) 22. srpnja 1934. Zaređen je za svećenika 1958., diplomirao je teologiju u Fribourgu u Švicarskoj, a klasičnu književnost na Katoličkom sveučilištu Sacro Cuore u Milanu. Kao redovni profesor Povijesti podrijetla kršćanstva i direktor Odsjeka za religijske znanosti katoličkog sveučilišta bio je član Međunarodnog teološkog povjerenstva od 1975. do 1981. 1979. prestaje predavati da bi se u potpunosti posvetio službi propovijedanja. Od 1980. je propovjednik Svete Stolice, apostolski propovjednik te svakog petka tijekom Došašća i Korizme vodi meditaciju u nazočnosti Pape, kardinala, biskupa, prelata i poglavara vjerskih redova. Već pet godina svake subote navečer na TV postaji Rai Uno vodi emisiju u kojoj tumači evanđelje te nedjelje. Napisao je brojne knjige koje su prevedene na petnaestak jezika. Drži predavanja u raznim dijelovima svijeta.

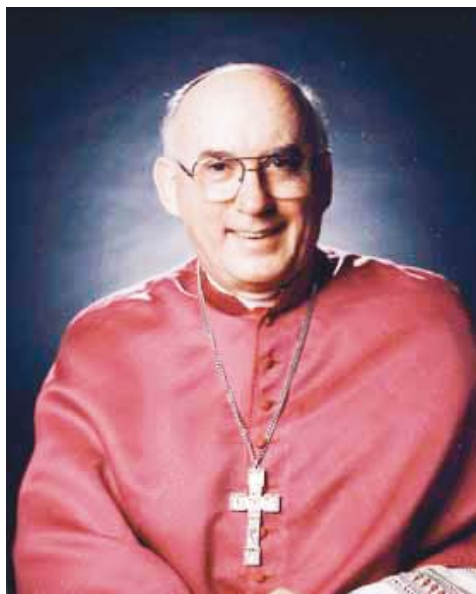
Svoje prijave možete izvršiti putem telefona/faksa na broj 00 387 36 651 999 ili na e-mail adresu: seminar.marija@medjugorje.hr. Molimo sve svećenike koji sami osiguraju smještaj u obitelji iz Međugorja da nam na svojoj prijavi naznače ime i prezime i broj telefona obitelji kod koje su dogovorili smještaj. Svećenici koji nemaju izravna poznanstva i mogućnost izravno dogovoriti smještaj neka to naznače na prijavi i mi ćemo ga osigurati.

Troškovi seminara pokrivaju se s pet misnih intencija.

BOŽIĆNA ISPOVIJED

Svake godine brojni hodočašnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine dolaze na ispovijed u međugorsku župu. Zbog njihove brojnosti, s jedne, i velike zauzetosti svećenika koji dolaze na ispomoć u Međugorje u svojim župama, s druge strane, mnogi vjernici nažalost ili čekaju predugo ili uopće ne dođu na red za ispovijed. Stoga, da se izbjegnju velike stiske, vjernike molimo da se na vrijeme ispovijede, tj. da ne čekaju zadnje dane da bi se ispovijedili.

LJUDI SE U MEĐUGORJU OKREĆU PREMA BOGU

U našem smo listu već objavili vijest o boravku u Međugorju nadbiskupa Harry J. Flynnna iz američke nadbiskupije St. Paul-Minneapolis. Po povratku u domovinu nadbiskup je napisao i 19. listopada 2006. svjedočanstvo o hodočašću objavio u nadbiskupijskom listu The Catholic Spirit. Svjedočanstvo prenosimo u cijelosti.

Prije nekoliko godina, kad sam bio biskup u Louisiani, vjerojatno 1988., bio sam na prvom ad Limina posjetu Svetom Ocu u Rimu.

Sa mnom su bili i drugi biskupi Louisiane i, prema običaju koji je gajio papa Ivan Pavao II., bili smo pozvani kod njega na ručak. Za stolom s njim bilo nas je osam.

Bila je poslužena juha. Biskup Stanley Ott iz Baton Rouge, Louisiana, koji je u međuvremenu preminuo, upitao je Svetog Oca: „Sveti Oče, što mislite o Međugorju?“

Sveti Otac nastavio je jesti svoju juhu i odgovorio: „Međugorje? Međugorje? Međugorje? Samo dobre stvari se događaju u Međugorju. Ljudi tamo mole. Ljudi idu na ispovijed. Ljudi se klanjaju Euharistiji i ljudi se okreću prema Bogu. Čini se da se samo dobre stvari događaju u Međugorju.“

To je, izgleda, zaključilo razgovor i prešli smo na druge teme. Pa ipak, dugo ću se sjećati vrlo spretnog i opreznog odgovora našeg Svetog Oca.

Hodočasnička pustolovina

Prije dva tjedna imao sam prigodu posjetiti Međugorje. Jim McHale iz Connecticuta, jedan stari prijatelj s kojim se znam već 50 godina, već je duže vremena želio ići u Međugorje. Njegovoj se ženi sada baš nije išlo iz nekoliko razloga, najviše zbog toga što priprema vjenčanje njihove kćeri u New Yorku.

Iz Minneapolisa odletjeli smo u Amsterdam, iz Amsterdama u Prag, a iz Praga u Split u Hrvatskoj. U Hrvatskoj smo proveli dvije noći prije nego što smo cestom uz Jadransko more krenuli preko brda u Međugorje, u Bosnu i Hercegovinu.

Prava je pustolovina putovati u to malo selo u brdima koje je postalo slavno zbog navodnih ukazanja koja se tamo događaju.

Imali smo sreću što smo bili u kontaktu sa Stephanie Percic iz Minneapolisa. Stephanie je bila na svojem 100-tom hodočašću u Međugorju sa skupinom iz Twin Cities, Crookston, Duluth i iz nekih drugih dijelova zemlje.

Budući da je toliko puta bila u Međugorju, Stephanie je dobro poznata među mještanima. To nam je zasigurno mnogo pomoglo pri snalaženju.

Putovanje iz Splita u Međugorje je doista divno. Cesta vijuga uz Jadransko more i uz brdo. Ima trenutaka kad se čini da je opasno, ali ljepota krajolika čovjeka zadivljuje.

U selo smo stigli u petak poslije podne. Tog vikenda u Međugorju je bilo 30 do 40 tisuća hodočasnika. Sve me se to prilično dojmilo.

Hodočasnici su došli sa svih strana svijeta – iz europskih zemalja, iz SAD-a, Irske, Kanade, s Filipina. Italija je bilo dobro zastupljena.

U subotu ujutro slušali smo jednog od vidjelaca. Moram priznati da je sve što je rekao bilo vrlo solidno.

Netko od slušatelja postavio mu je pitanje o primanju pričesti na ruku. Njegov odgovor bio je vrlo neposredan i vrlo jednostavan: „Učinite što vam Crkva dozvoljava činiti. Tako ćete uvijek biti sigurni.“

Za mene je ispovijedanje svakog popodneva od 17 do 22 ili čak 22.30h bio velik trenutak. 46 svećenika je ispovijedalo na raznim jezicima. To je samo po sebi velika milost: ljudi se okreću prema Bogu.

Hodao sam naokolo i gledao kako ljudi čekaju u redovima. Vidio sam 26 ispovjedaonica u kojima su se nalazili svećenici, a daljnjih 20 ispovijedalo je u privremeno improviziranim ispovjedaonicama. Isto je bilo u nedjelju poslije podne od 17 do oko 20.30h. Ispovijedao sam na engleskom i to je za mene bila velika milost i divno iskustvo.

Nakon putovanja u Međugorje razmatram riječi Ivana Pavla II. koje je izgovorio dok je jeo svoju juhu toga dana 1988. „Međugorje? Međugorje? Međugorje? Čini se da se samo dobre stvari događaju u Međugorju. Ljudi se okreću prema Bogu.“

Kapelica klanjanja posebno me se dojmila. Ljudi tiho ulaze i izlaze da bi molili i klanjali se Euharistijskom Gospodinu. Sve se činilo uredno i mirno, baš kao i skupine ljudi na ulicama i na brdima koje su molile krunicu.

U nedjelju u podne predslavio sam Misu na engleskom. Crkva je bila prepuna. Vani, s tri strane crkve, nalaze se klupe, odatle ljudi mogu čuti Misu. Još jednom me je duboko dirnula duboka vjera tolikih ljudi.

Unutarnja žudnja

Protoklog tjedna slavili smo blagdan sv. Ignacija Antiohijskog. U svojoj Poslanici Rimljanima Ignacije je napisao: „U meni je živa voda koja duboko u meni govori: ‘Dođi k Ocu.’“

Ima nešto od te žudnje u svim tim hodočascima koji su došli u Međugorje. Nekako

negdje duboko u njima ima nešto što govori: „Dođi k Ocu.“

Oni to čine kroz svoje pobožnosti, kroz svoju ljubav prema Mariji, kroz ljubav prema Isusu Kristu. „Dođi k Ocu“ - odzvanja duboko u svakome od nas.

U ponedjeljak prije podne naše je hodočašće završavalo. U Kapelici klanjanja predslavio sam Misu za skupinu hodočasnika koja je došla sa Stephanie Percic. Mnogi su bili iz nadbiskupije St. Paul and Minneapolis - dojmila me se njihova snažna vjera i njihovo obećanje da će moliti za cijelu nadbiskupiju.

... Sve u svemu, nakon putovanja u Međugorje razmatram riječi Ivana Pavla II. koje je izgovorio dok je jeo svoju juhu toga dana 1988.

„Međugorje? Međugorje? Međugorje? Čini se da se samo dobre stvari događaju u Međugorju. Ljudi se okreću prema Bogu.“

Hodao sam naokolo i gledao kako ljudi čekaju u redovima. Vidio sam 26 ispovjedaonica u kojima su se nalazili svećenici, a daljnjih 20 ispovijedalo je u privremeno improviziranim ispovjedaonicama. Isto je bilo u nedjelju poslije podne od 17 do oko 20.30h. Ispovijedao sam na engleskom i to je za mene bila velika milost i divno iskustvo.

Molitva i pjesma na Križevcu

JOŠ JEDNO ISCJELJENJE U MEĐUGORJU?

Colm Cahill sa svojim župnikom
Peterom Glasom u Međugorju

Iako su svjedočanstva o iscjeljenjima u Međugorju brojna, razboritost nalaže da se s tim i takvim podacima postupa vrlo oprezno. Donosimo svjedočanstvo vezano uz neobjašnjivo ozdravljenje jednog četrnaestogodišnjaka koji je sedam godina trpio od teških napadaja koji su odjednom prestali nakon što je njegov župnik za njega molio u Međugorju.

Colm Cahill iz Engleske, rođen u siječnju 1991., jedno od petero djece jedne katoličke obitelji, doživio je prometnu nesreću u listopadu 1998. kada je kamion naletio na automobil u kojem se nalazio sa svojim ocem. Iako je udarac bio snažan, u bolnici na dječaku nije bila ustanovljena nikakva opasnija povreda.

Već sljedećeg tjedna počeli su neobjašnjivi napadaji nalik na epileptična stanja. Uslijedilo je liječenje, pretrage, uzimanje teških lijekova. Napadaji su postajali sve teži i učestaliji a pratio ih je gubitak pamćenja, čudno ponašanje, napadaji bijesa, nasilnosti, halucinacije i paranoja. Liječnici su primjenjivali razne terapije ali ništa nije pomagalo. Stanje se stalno pogoršavalo. Dječak i cijela obitelj proživljavali su teške dane, mjesec i godine. U školu više nije mogao ići. Zbog zauzetosti oko sina majka je izgubila posao. Iako je otac radio, obitelj je zapala u teške materijalne poteškoće. Vapili su Bogu i pitali se ima li im pomoći!

Kad je u župu stigao novi župnik, o. Peter Glas, podrijetlom Poljak, s obitelji je molio i dječaku dao bolesničko pomazanje. Predložio je da pri svojem sljedećem hodočašću u

Međugorje napose moli za dječaka. Rekao je da će cijeli tjedan prikazati na njegove nakane. Na hodočašće je ponio dječakovu fotografiju te kazao da i obitelj te dane moli zajedno s njim.

U petak 21. svibnja 2004. im je javio da će te večeri biti na ukazanju kod Plavog križa. U to vrijeme Colm je otišao u vrt i tamo sam molio krunicu. Kod trećeg desetka - bilo je točko 21h po engleskom vremenu a 22h u Međugorju - osjetio je neobičan mir i tišinu. Pet minuta kasnije osjetio je da je izliječen. To su bile minute Gospina ukazanja kada je svećenik molio za njega prema Gospi uzdižući njegovu fotografiju. Od tog dana Colm nije više imao nijedan napadaj. Više ne uzima nikakve lijekove i vraća se u normalan život.

Župnik svjedoči da od tada nije prošao dan a da nije izmolio krunicu. Kaže da je naučio moliti i ufati se. Od tada brojni župljani redovito dolaze u crkvu na krunicu i na klanjanje.

U kolovozu 2006. Colm je sa svojim župnikom bio na hodočašću u Međugorju da bi Gospi zahvalio na svom neobjašnjivom ozdravljenju. (L.P.)

VLADO FALAK O SVOJOJ SLICI *GOSPA IZNAD MEĐUGORJA*

Sliku *Gospa iznad Međugorja* (dimenzija 120 x 80 cm), tako možemo nasloviti njegovo djelo o kojemu je riječ, naslikao je uoči Velike Gospe 1974. i darovao je župniku fra Luki Sušcu i kapelanu fra Jozi Joliću koji su je postavili na kor. Pišući o prvim danima ukazanja, fra Jozo Jolić sliku doživljava jednim od predznaka ukazanja.

Upitan zašto je naslikao upravo takvu sliku, Vlado odgovara: «To je samo znak da se Božji i Gospini planovi ne mogu predvidjeti. Mogao bih stotinu puta upitati zašto, i ne znati odgovoriti. Jedno od tih zašto odnosi se i na to zašto sam ostao živ. Naime, 25. ožujka 1991. dospio sam u bolnicu Sveti Duh u Zagrebu i odstranjeni su mi slijepo crijevo, desni mokraćni kanal i desni bubreg. U bolnicu sam došao s *malignom retroperitonealnom fibrom*, a nakon operacije stanje se pogoršavalo, tako da su me operirali još dva puta. Primio sam dvadeset bočica krvi, što također nije pomagalo, jer se pojavila *kronič-*

na sepsa. Kad sam osjetio da mi liječnici ne mogu pomoći, devetu večer nakon operacije sam zavapio: ‘Gospe moja, neka bude po tvojoj volji, a ja te molim pomoz mi da ostanem živ radi svoje djece.’ Već ujutro stanje se promijenilo! Sepsa je nestala.

Kad sam otpušten iz bolnice zahvalio sam se dr. Gilji što me je spasio, na što se on nasmejao i rekao da je učinio sve što je mogao, ali da ne zna što me je spasilo te da svakako s molitvenikom odem na Križevac kad dođem kući.

Liječniku ni prije ni poslije operacije nisam pričao da sam naslikao tu sliku 1974., niti onu 1964., niti da sam večer prije ozdravljenja zamolio Gospu za pomoć. Danas sam, hvala Bogu, dobro – i nakon šest operacija.»

Kažimo i to da se slika iz 1974. nalazi u samostanu sestara Ranjene obitelji na Vionici te i to kako Vlado Falak i dalje slika: njegova se djela nalaze na svim kontinentima.

Nekoliko godina na koru međugorske crkve nalazila se jedna slika, ulje na platnu, za koju su mnogi župljani i hodočasnici mislili kako je nastala nakon što su djeca u Podbrdu posvjedočila da im se ukazala Blažena Djevica Marija. Riječ je o slici Vlade Falaka. Vlado je rođen 1940. u Šurmancima, selu međugorske župe. Završio je bravarski zanat te radio u Mostaru, Sloveniji i Biletići Polju. Kao mladić, samouk je počeo slikati, poglavito sakralne motive.

PORUKE LURDA: OZDRAVLJENJA I ČUDESA

fra Karlo Lovrić

8. prosinca 1933. papa Pio XI. izgovorio je svečanu formulu proglašenja svetom blažene Bernardice: Na čast Presvetog i nedjeljivog Trojstva, na uzvišenje vjere katoličke i umnoženje vjere kršćanske, snagom Našega Gospodina Isusa Krista, blaženih apostola Petra i Pavla i nas samih, poslije zreloga razmišljanja i izmoljene božanske pomoći, po mišljenju naše časne braće kardinala Svete Rimske Crkve, patrijarha, nadbiskupa i biskupa, proglašavamo i definiramo SVETOM blaženu Mariju Bernardu Soubirous.

Godine 1859. cijenjeni profesor na medicinskom fakultetu u Montpellieru Vergez dobio je nalog ispitiivati ozdravljenja. Bilo je sedam potvrđenih ozdravljenja prije 1862. i ona su mons. Laurenceu poslužila kao dokaz za priznanje ukazanja.

Papa Pio X. 1905. traži da se najpoznatija, najspektakularnija ozdravljenja «podvrgnu jednom redovitom procesu». U tu svrhu je osnovan ured liječničkih potvrda.

Izraz liječnički ured ima dva značenja. Najprije označava prostor u Svetištu. Tu liječnik prima izjave i počinje posao utvrđivanja istinitosti izjava, kritički, po tradicionalnim kriterijima kakve je u 18. st. definirao kardinal Lambertini, budući papa Benedikt XIV. za vođenje postupka za proglašenje blaženim.

Ako se slučaj pokaže ozbiljnim, liječnik organizira «bureau medical» - liječnički ured, odnosno posavjetuje se s prisutnim liječnicima u Lurdu kakvo god bilo njihovo vjersko uvjerenje.

Ukoliko liječnik iz Lurda i liječnički ured donesu povoljan sud, dosje se šalje u **Međunarodno liječničko povjerenstvo za Lurd**. To povjerenstvo je sastavljeno od dvadesetak članova koji su izvrsni u svojim specijalnostima. Ovo povjerenstvo postoji od 1947. a od 1954. poprimilo je i međunarodnu dimenziju.

Povjerenstvu zajedno predsjedaju biskup Tarbesa i Lurda i po jedan od njegovih članova kojega imenuje biskup. Liječnik iz Lurda osigurava tajnost povjerenstva.

Povjerenstvo prosuđuje o slučaju u dosjeu. Jedan ili više njegovih članova imaju nalog proučiti slučaj, proučiti sve što svjetska medicina kaže o tom slučaju. Osobe koje

imaju nalog proučiti dosje mogu konsultirati i izvanjske osobe u povjerenstvu. Redovito se ne poziva osoba koja je ozdravila.

Povjerenstvo se sastaje jednom godišnje, u jesen. Ono ispituje dosje u hodu. Kad su svi elementi prikupljeni (što može vrlo dugo trajati) povjerenstvo glasovanjem ili potvrđuje ili odbacuje neprotumačivo ozdravljenje s obzirom na aktualno stanje znanosti. Da glasovanje bude potvrđeno traži se većina od dvije trećine.

Liječničko mišljenje se prenosi dijecezanskom biskupu biskupije u kojoj živi ozdravljena osoba. Očito je taj biskup u tijeku procesa. Ako se čini da bi pozitivan ishod bio vjerojatan, savjetuje mu se da unaprijed sastavi malo mjesno liječničko povjerenstvo koje bi u danom trenutku moglo saznati zaključke Povjerenstva.

Biskup odlučuje o priznanju čudnog karaktera ozdravljenja

Aktualni stav liječnika vrlo respektira Učiteljstvo Crkve. Kao kršćani oni znaju da je čudo znak duhovnog reda. Tu ne žele biti suci. Štoviše, za moderni duh teško je reći s obzirom na neku realnost, kakva god bila, da je «neprotumačiva». Samo se može reći da je dovlje «neprotumačiva.»

Do sada je priznato svega 67 ozdravljenja kojima se pripisuje nadnaravni značaj.

Posljednja je na popisu izliječenih Anna Santaniello. Ozdravljenje je proglasio čudom nadbiskup Salerno Gerardo Pierro 9. studenoga 2005. godine, u 93. godini ozdravljeničina života. Anna Santaniello je bolovala od bolesti srca, a kao posljedica toga pojavio se i akutni cirkulatorni reumatizam ili takozvana Bouillaudova bolest koja pak uzrokuje poteškoće s govorom, hodanjem, teške astmatične

napade... Na hodočašće u Lurd donesena je na nosilima 19. kolovoza 1952. Unijeli su je u jedan od glasovitih lurdskih bazena za bolesnike, a iz bazena je izišla sama. O svom ozdravljenju sama je posvjedočila: «Otišla sam u Lurd zajedno, između ostalih, s jednim dvadesetogodišnjim mladićem, zvao se Nicolino, čije su obje noge stradale i izgubile svoju funkciju u prometnoj nesreći. Pred špiljom sam molila Gospu da vrati zdravlje mladiću, dok sam za sebe molila samo da mogu nastati

viti raditi. U to vrijeme sam bila medicinska sestra u Crvenom križu...»

Što se dogodilo s Bernardicom?

Od 4. do 7. srpnja 1866. Bernardica putuje u Nevers. To je njezino prvo i posljednje putovanje vlakom, kad napušta svoje Pirineje.

Pokriva glavu malom kapicom i oblači haljinu postulantice. Rekla je da je došla da se «sakrije». Bilo joj je teško napustiti svoj kraj. Reći će: «To je najveća žrtva u mome životu». Ovo «čupanje» iz svoga kraja nadvladat će s odvažnošću ali i s pomalo humora. Štoviše, bez primisli će preuzeti tu novu etapu: «Moja misija u Lurdu je završena», «Lurd nije nebo».

Oblači habit 29. srpnja 1866. s još 42 postulantice (pripravnice) tri tjedna poslije dolaska. Uzima ime Marie-Bernard.

U rujnu 1866. pogoršala se Bernardičina astma. U listopadu je stanje još teže.

Dr. Robert Saint-Cyr, liječnik u samostanu, tvrdi kako ne će preživjeti noć. Časna Majka Marija Tereza je mišljenja da bi Bernardica u času smrti (*in articulo mortis*) mogla položiti zavjete. Međutim, Bernardica će preživjeti i tu noć.

U prosincu 1866. saznaje o smrti svoje majke koja umire u 41. godini života.

2. veljače 1867. Bernardica ozdravlja, vraća se u novicijat i 30. listopada 1867. polaže zavjete. Vrlo joj je stalo da i praktično živi položene zavjete: *Siromaštva, čistoće, poslušnosti i ljubavi*. Svaka zavjetovanica prilikom zavjetovanja dobiva: Križ (raspelo), knjigu konstitucija, pismo poslušnosti i njegovu primjenu u jednoj redovničkoj kući. Bernardičino životno i radno mjesto je matični samostan gdje će biti pomoćna bolničarka.

1869. opet nastaju problemi sa zdravljem, a u ožujku 1871. saznaje za smrt svoga oca.

Od 1875. do 1878. bolest napreduje. U tom stanju polaže svoje vječne zavjete.

Od 11. prosinca 1878. definitivno je u krevetu, zapravo u svojoj bijeloj kapelici, kako je nazivala svoj krevet sa zastorima. 16. travnja 1879. u Uskrsnoj osmini u tri sata poslije podne umire u velikim bolovima. Bernardičin mrtvački sanduk spušten je u grobnicu oratorija sv. Josipa.

BERNARDIČINO TIJELO

Trideset godina poslije njezine smrti radi procesa proglašenja blaženom trebalo je eks-humirati Bernardičine zemne ostatke. Njezino tijelo vađeno je u rujnu 1909., u travnju 1919. i u travnju 1925. i uvijek je bilo netaknuto. Nakon 3. kolovoza 1925. čuva se u sanduku u kapelici staroga samostana Saint-Gildard u Neversu, sada prozvanom ESPACE BERNETTE SOUBIROUS-NEVERS (prostor Bernardice Soubirus u Neveru).

Bernardičino tijelo je po izričaju liječnika «kao mumificirano». Samo neke relikvije su bile izvađene. Njezino lice i njezine ruke pre-mazane su tankim voštanim slojem.

Kad hodočasnik dođe pogledati Bernardičino tijelo vidi ono isto lice koje se 18 puta okretalo prema Gospi i vidi ruke koje su na Gospinu zapovijed kopale zemlju iz koje je potekao izvor na dnu špilje te usne koje su prenosile riječi Bezgrješne i poruke Lurda.

PROGLAŠENA BLAŽENOM

2. lipnja 1925. u konzistorijalnoj dvorani papa Pio XI. Bernardicu je proglasio blaženom, a 14. lipnja (nedjelja) bazilika sv. Petra u Vatikanu tresla se od radosti, bila je sva u svjetlu. Pod njezinim svodom i zlatnom kupolom našlo se neizmjereno mnoštvo okupljeno oko časne majke Marije Tereze Bordenave, generalne upraviteljice Sestara ljubavi u Neversu i velikog broja njezinih sestara. Pročitao je tekst proglašenja blaženom koji je popraćen velikim pljeskom. Zatim je otpjevan

Aktualni stav liječnika vrlo respektira Učiteljstvo Crkve. Kao kršćani oni znaju da je čudo znak duhovnog reda. Tu ne žele biti suci. Štoviše, za moderni duh teško je reći s obzirom na neku realnost, kakva god bila, da je «neprotumačiva». Samo se može reći da je dovre «neprotumačiva.»

TE DEUM (Tebe Boga hvalimo) što su zvona s kupole sv. Petra popratila zvonjavom. U isto vrijeme otkrivena je jedna slika koja je pokazivala lurdsku vidjelicu koju su nosili anđeli prema Bezgrješnoj, a Bezgrješna je ispružila ruke. I Papa se bacio pred njom na koljena. I dok je Papa bio u sabranom molitvi, prema njemu je pošao najmlađi od Bernardičine braće, Petar Soubirous, i poglavaru Crkve darovao jednu relikviju svoje blažene kume.

Idućeg 3. kolovoza Bernardičini posmrtni ostatci bit će postavljeni u koru velike kapele u samostanu Saint Gildrada u Neversu.

PROGLAŠENJE SVETOM

8. prosinca 1933. papa Pio XI. izgovorio je svečanu formulu proglašenja svetom blažene Bernardice: «Na čast Presvetog i nedjeljivog Trojstva, na uzvišenje vjere katoličke i umnoženje vjere kršćanske, snagom Našega Gospodina Isusa Krista, blaženih apostola Petra i Pavla i nas samih, poslije zreloga razmišljanja i izmoljene božanske pomoći, po mišljenju naše časne braće kardinala Svete Crkve Rimske, patrijarha, nadbiskupa i biskupa, proglašavamo i definiramo SVETOM blaženu Mariju Bernardu Soubirous i upisujemo je u katalog svetih određujući da se njezin blagi spomen slavi u Općoj Crkvi svake godine 16. travnja, na dan njezina nebeskoga rođenja. U ime Oca, Sina i Duha Svetoga»

Na kraju Misnoga slavlja koje je predvodio papa Pio XI. spontano je zapjevana Lurdska himna *Sred te se pećine*, kako je uobičajeno i u Lurdu.

NE BOJ SE, DANIJELE!

dr. fra Iko Skoko

Veliki židovski starozavjetni prorok Danijel (hebr. dani'el: moj sudac je Bog ili Bog sudi) bio je prognanik na babilonskom dvoru. Starješina Nabukodonozorovih dvorjanika Ašfenaz izabrao ga je, po kraljevu kriteriju, za školovanje za kraljev dvor. Po tom kriteriju morao je biti: „kraljevskog ili velikaškog roda, bez nedostataka, lijep, poučen, bistar i prikladan da stoji pred kraljem“ (Dn 1,4). Nakon izbora dobio je ime Baltazar (Dn 1, 2-7). Danijel je usvojio znanje i razumijevanje svih knjiga i mudrosti (Dn 1,17) te je znao tumačiti snove. Bio je čovjek posta i molitve (Dn 9,3-4). Kajujući se za svoje grijeha i grijeha svoga naroda svim svojim bićem je vjerovao u Božje smilovanje. Od viđenja je pao u tjeskobu te je tjelesno klonuo i oslabio. Anđeo ga je ohrabrio riječima: „Ne boj se, miljeniče! Mir tebi! Budi jak! Ohrabri se!“ (Dn 10,19). Kao pravednik posebno se iskazao spašavajući Suzanu koju su krivo osudili. U očima svog naroda postao je velik.

Kralj Kir, koji je volio i poštovao Danijela, čudio se da se ne klanja njihovu bogu Belu. Danijel podučava kralja da je Bel rukotvoreni kumir, a ne živi Bog. Kad je se kralj uvjerio u Danijelove riječi, dao je samom Danijelu da razori Belov kip i hram. No, kralj je tražio da se pokloni barem zmaju kojeg je častio njegov narod. Danijel se odbija klanjati zvijerima te usmrta zmaja. Taj čin je toliko razljutio Babilonce da su od kralja tražili da im preda Danijela ili će uništiti njega i njegov dom. Kralj je popustio masi i predao im Danijela. Oni ga ubaciše u jamu sa sedam izgladnjelih lavova. No, Bog je sačuvao svog miljenika na što se kralj, sedmi dan, uvjeri da je Danijelov Bog živ i velik.

Prorok Danijel je čovjek koji je znao razlikovati bitno od nebitnoga. Bilo mu je bitno štovati samo pravoga i živoga Boga, a nebitno hoće li ga zvati Danijel ili Baltazar.

Učimo i mi u svome životu razlikovati bitno od nebitnoga!

STOPAMA MIRA

Slavna otajstva

Isus je uskrsnuo od mrtvih

STOPE

Tih dana tvoji su bili neizmjerljivo radosni, ali u isto vrijeme stidjeli su se svojih misli.

Ti si dokazao da ti riječi nisu bile lažne, prebrisao si njihove bojazni i dvojbe.

Zahvalnost im se čitala na ovedrenom čelu, opet su bili slobodni, iskupljeni i tvoji.

I u meni često dvojbe vrište, sapinju me, nosim svoj život i misli me salijeću hude, oprosti mi, duboko se kajem, ta čovjek sam, molim se i griješim, padam i ustajem.

Gledam danas te svoje stope i stid me je, ali ima u meni snage, htijenja i znanja, evo, stavljam svoju nogu u tvoju stopu, ići ćemo zajedno ma kud god to trebalo.

Shvatio sam ovdje na ovom mjestu da svako je brdo Gospino Brdo ukazanja, samo je pitanje svjedočenja, pružanja ruke, jer tvoja milost grli snažno čitav svijet. Znam, dok budem hodio stopala će biti žuljava, ali ne želim stati, lažni hlad potražiti, utiskivat ću svoje uboge stope u prah zemljin, a one će me sjećati da sam tako prolazan, ne će mi biti žao, jer ti im se smiješiš, nježno ih uzimaš i neprestano čistiš, žao ti je samo onih sa zemljom stopljenih. Otvoreni grob, Isuse, tvoja je posljednja stopa, otišao si svome Ocu izvršenog poslanja, truditi ću se da me prepoznaš pri susretu, jer ti si moj uzor, moj Bog, moj prijatelj.

Miljenko Stojić

RODI SE U MENI

Za Božić moramo biti spremni pa nam zato Bog preko Crkve daruje vrijeme pripreve i pospremanja nutrine. To vrijeme treba iskoristiti. Svako vrijeme je dar i prilika za pomak na duhovnom i ljudskom području.

Prije nekoliko godina u Lüttichu se rodilo dijete bez ruku. Osam dana kasnije novorođenče je dobilo sredstvo za spavanje. Doza je bila prejaka i dijete je umrlo. U to vrijeme mnogo se pisalo i govorilo o njegovoj majci, obitelji i odgovornosti liječnika, a vrlo malo o nevinoj žrtvi.

Ovaj događaj stavljam na papir jer nam može biti od pomoći u vremenu koje je pred nama - vremenu Došašća ili Adventa. U njemu se pripravljamo za najradosniju vijest koja je došla s Istoka – rodio se Spasitelj svijeta Isus Krist. Mi kršćani taj događaj svake godine slavimo na Božić. No, to slavlje iziskuje duboku pripremljenost.

Za Božić moramo biti spremni pa nam nam zato Bog preko Crkve daruje vrijeme pripreve i pospremanja nutrine. To vrijeme treba iskoristiti. Svako vrijeme je dar i prilika za pomak na duhovnom i ljudskom području. Ako promašimo vrijeme pripreve, vrijeme slavlja nema svoj plod i odsjaj u nama. Ako svaki trenutak ne živimo budno kako nas evanđelje poziva, kako onda možemo biti svjedocima vremena i događaja. Zato vrijeme Došašća živimo svjesno i s otvorenim duhom za Božja nadahnuća. Tek tada imamo pravo ići ususret Božiću s nadom u rođenje Isusa i u našim srcima.

I na kraju, vraćam se na sliku s početka. Dijete se rodilo i umrlo. To je istina koja se, nažalost, događa i s našim duhovnim životom. Isus se rađa na Božić ali pitanje je: ostaje li u nama na životu? U mnogima, čini se, neprestano spava ili umire. U mnogima Isus želi živjeti, ali prejaka doza zla, ovisnosti, psovke, bluda ne dopušta da raste i živi.

Jedno je sigurno: i ove godine Isus će pokucati na vrata našega srca. Hoće li u nama živjeti ili umrijeti, do nas je! Hoće li ove godine za nas osobno biti Božića - samo mi možemo dati odgovor!

fra Mario Knezović

SVE JE DAR

Erich Neidhart

Erich Neidhart, svećenik iz Njemačke, svoje je zvanje dobio u Međugorju, a ukazanja Kraljice Mira obilježila su cijeli njegov život. Donosimo njegovo svjedočanstvo napisano u povodu 25. obljetnice ukazanja.

Svaki čovjek svoje postojanje duguje nekom drugom, u prvom redu svojim roditeljima, ali ako kao vjernik razmisli stoji prepun čuđenja pred tajnom svoga bića: odakle dolazi njegova sloboda, njegova duhovnost, njegova sposobnost biti u neposrednom kontaktu s Bogom? Kako, ako sam Bog nije u igri? I tako svaki čovjek svoj život - osim svojim roditeljima - doživotno duguje Bogu koji mu ga je darovao kao najveće dobro.

Kad mislim na Međugorje osjećam duboku zahvalnost jer sam preko Gospinih poruka shvatio da je sve dar: život, vjera u Boga, poziv na svećeništvo. Onaj tko je primio dar uvučen je u krug darivanja. Ono što sam primio želim dalje davati: „Veliku radost čovjek ne može zadržati za sebe.“ Tako je rekao papa Benedikt mladima u Koelnu.

Sve je počelo slučajno. Moj brat otišao je u Međugorje u proljeće 1982. Iz znatiželje, nekoliko mjeseci kasnije priključio sam se jednoj skupini hodočasnika. Preko Marije Bog je dotaknuo moje srce, osjetio sam se snažno privučen prema tom svetištu i nebrojeno puta sam ga posjetio.

Jedna od prvih milosti koje sam primio bila je da sam odjednom uvidio da u ispovijedi moram predati svoje grijeh Gospodinu. Nisam imao pojma kako se to radi. Bilo mi je strahovito neugodno, ali istovremeno i sa-

svim jasno: ne mogu izbjeći ispovijed. Tada je fra Slavko s mnogo ljubavi saslušao moje zbunjeno mucanje i moja brojna pitanja o vjeri. Poslije sam osjetio veliku radost.

Prije bilo kakvog kritičkog pristupa - koji mi je kao mladom čovjeku bio moguć tek u ograničenoj mjeri - u vremenu koje je uslijedilo poput djeteta prihvatio sam Gospine poruke i počeo ih primjenjivati u životu.

Kasnije sam kao teolog u svom diplomskom radu provjeravao u kojoj su mjeri poruke u skladu s crkvenim naučavanjem. Ta tema bila je plod molitve. Morao sam se suočiti s porukama, ali u prvi mah nisam znao kako to učiniti. Najprije sam ih trebao sortirati.

Tako je nastala konkordanca, sortiranje poruka prema riječima koje sadrže. Naravno, pri stalnom suočavanju s porukama postao sam svjestan međusobnih veza koje pri prvom pogledu ne upadaju u oči. Rad na porukama vodio me je prema molitvi. Kad god bih pročitao neku poruku, to mi je bio poticaj da ju primijenim u životu.

Radost koju sam iskusio u molitvi obnovila je cijeli moj život. Pomalo sam, držeći se Mariji za ruku, urastao u život Cr-

kve i otkrio Euharistiju kao Božji dar nama. Dok sam studirao ekonomiju sudjelovao sam u organiziranju jedne molitvene skupine za mlade kod koje je u središtu stajala molitva za mir u svijetu. Već tada sam osjetio veliku radost kad god sam mogao drugim mladim ljudima približiti Isusa. Tek kasnije je to radosno iskustvo postalo sigurnost u vjeri da me Gospodin zove na svećeništvo.

Ispunja me duboka zahvalnost kad gledam na svoj život, napose zahvalnost prema Majci Božjoj. Ono što mi je prije izgledalo kao slučaj danas prepoznajem kao Božji zahvat u

moj život, siguran zahvat pun ljubavi.

Uvjeren sam da me je svih tih godina Marija, Majka Gospodinova, držala za ruku i vodila. „Moje srce brižno prati svaki vaš korak“, rekla je 25. prosinca 1986. Stvarnost njezinog majčinskog vodstva iskusio sam i u teškim trenucima.

Već sam tri godine svećenik, a od rujna 2006. i župnik triju seoskih župa. Za mene nema ničeg ljepšeg nego li na taj način služiti Gospodinu.

Ispunja me duboka zahvalnost kad gledam na svoj život, napose zahvalnost prema Majci Božjoj. Ono što mi je prije izgledalo kao slučaj, danas prepoznajem kao Božji zahvat u moj život, siguran zahvat pun ljubavi. Uvjeren sam da me je svih tih godina Marija, Majka Gospodinova, držala za ruku i vodila.

Informativni centar
mir
M E Đ U G O R J E

DVADESET PET GODINA MILOSTI

Međugorje
1981.- 2006.

Uskoro izlazi iz tiska!
Međugorska monografija
u izdanju Informativnog
centra MIR Međugorje!

ŽUPNA KUĆA, CRKVENO DVORIŠTE I ZEMLJIŠTE

fra Robert Jolić

Župna kuća – preduvjet za osnutak nove župe

Prva župna kuća u Međugorju sagrađena je 1892. godine. Bila je «ogromna i ukusna», a sagrađena je uz pomoć biskupa fra Paškala Buconjića i vjernika međugorske župe. Gradnju su vodili ondašnji gradnički župnik fra Pavo Petrović i njegov pomoćnik fra Pio Knezović-Bago. Kuću su iznutra uredili i osposobili za udobno stanovanje župnik fra Mijo Rubić (1894./95.) i njegov nasljednik fra Nikola Šimović (1895.-99.). Kuća za stanovanje bila je dakle gotova svakako prije nego je biskup Buconjić 1892. izdao dekret o osnutku nove župe. Ta je župna kuća, naravno tijekom desetljeća preuređivana, u službi sve do naših dana. Potpuno je preuređena 1961. godine, kada je u prizemlju uređena kapelica (veličine 13 x 5 m), koja je privremeno (do izgradnje nove župne crkve 1969.) služila kao župna crkva.

Kao preduvjet da dobiju župu trebali su župljani iz sela te buduće župe sagraditi župni stan. Tako fra Anđeo Nuić (župnik 1907.-14.) u župnom ljetopisu, u poglavlju «Mala poviest župe» (str. 4) piše da su župljani sagradili župni stan, štalu i čatrnju prije nego je župnik došao u župu. Kuća, istina, nije bila potpuno izrađena niti drugo oko kuće uređeno, nego su to kasnije župnici nadograđivali.

U obradbi izgradnje župne kuće, kao i kasnijih poglavlja, služio sam se uglavnom starom župnom kronikom koja se čuva u Arhivu župe Međugorje. Nosi naslov: *Crkveni ljetopis za župu Megjugorje 1907.* (sv. I: 1907.-1981.).

Obnove u župnoj kući i popratnim objektima

Fra Anđeo Nuić zabilježio je kako je 1910. ponovno prekrpio štalu te «udario štuk» u kobilu ispod cijele župne kuće. Taj isti podrum je sedam godina kasnije cementiran, za vrijeme uprave fra Anđela Glavaša (1917.). Kao razlog navodi župnik to što se zimi na lijevoj, južnoj, strani podruma pokazivala voda te što su se «miši silno bili zametnuli», budući

da je južna strana bila potavanjena. Majstor je bio Miško Bacman. Platilo je župnik i župljani. I fra Bernardin Smoljan obnavljao je kuću. Najprije je po svom dolasku 1931. kuću, koju je «našao u slabom stanju», dao očistiti, obojiti te je postavio nove kapke na sve vanjske prozore zgrade. Dvije godine potom (1933.) zaštitio je kuću od vlage tako što je dao opkopati župnu kuću na dva metra dubine te betonirati temelje izvana. Nakon toga je dotad neupotrebljivi dio podruma (zbog vlage) pretvoren u veliku dvoranu za predavanja mladeži, sjednice župnog odbora i slično. Kasnije je fra Bernardin dao popločati pod u kuhinji (1934.). U Ljetopisu nakon toga nema upisano ništa posebno o uređenju kuće, sve do 1958. Tada je u župu stigao novi župnik fra Drago Stojić. Zaprepastio se kad je vidio da je župni stan bio «u jako trošnom stanju. Nije skoro za stanovanje.» Ipak je fra Drago iste godine najprije uredio stan za časne sestre. Radovi su bili dovršeni do 1. siječnja 1959, a sestre došle u kolovozu 1959.

U 1959. pristupio je popravku i adaptaciji župne kuće prema nacrtu ing. fra Pija Nuića. Do 1. siječnja 1960. salivena je betonska deka iznad cijelog podruma i prezide između prostorija. Tek u studenom stigli su prozori i vrata koje je darovala Provincija. Kuća postupno dovršena do 17. veljače 1961. uz štednju i zajmove kod okolnih župnika. Majstori su bili iz Zvirovića: Vice Kapular, Nikola i Franjo Dragičević, a argeti iz Međugorja. Župa je doprinijela 140.000 din. Tom je prigodom iskopan i kanal do septičke jame. «Zadužio sam se 500.000 din – Bože dobru godinu pa će se to vratiti. Kuća se svakome sviđa. Dobra je i tvrda. Položila ispit u velikom potresu 7. I. 1962. i daljnjih nekoliko osrednjih potresa do maja 1962. Nije nigdje pokazala pukotine ni za dlaku.» U 1962. pristupilo se bojenju kuće i postavljanju pločica. Godine 1960. župnik je uveo rasvjetu u župnu kuću i kuću časnih sestara. U studenom 1970. u kuću je uvedeno centralno plinsko grijanje.

Podrum, čatrnja

Župna je kuća, kao i svaka druga u župi, imala svoj podrum i u njem bačve za vino i rakiju. Zapisano je da je fra Anđeo Nuić 1910. nabavio «3 bačve od 4 tovara svaka, a jedna velika od 1416 litara». Godine 1934. nabavljena je još jedna dobra bačva od 2800 litara te naručene još dvije «strzeve bačve» od ukupno 2200 litara. K tome je župnik fra B. Smoljan u podrumu dao napraviti «novi

Župna kuća sagrađena je 1892.
Obnavljana je nekoliko puta

hambar sa 5 predjela».

Čatrnja je temeljito popravljena dva puta. Najprije je fra B. Smoljan 1932. dao čatrnju očistiti i betonirati svu do vrha, zato što nije mogla držati vodu. Tridesetak godina kasnije (1961.) fra Drago Stojić je opet uređivao čatrnju, jer je bila presušila. Ustanovilo se da pušta vodu jer je «zapadna lastavica (bila) pukla skoro do dna». Stoga je najprije obijena stara fasada te ponovno utvrđena. K tome su uređeni dovodni kanali za vodu i postavljeni filtri.

Crkveno dvorište

Od osnutka župe pa sve do 1981. crkveno je dvorište, kao i inače crkveno imanje, služilo u poljoprivredne svrhe: za proizvodnju voća, povrća i osobito vinove loze. Prvi put se u ljetopisu tek kasno spominje da se razmišljalo o uređenju crkvenog dvorišta, dakle u estetske svrhe, ne više (samo) u poljoprivredne. Tako je zabilježeno da je krajem listopada 1969. profesor hortikulture iz Mostara Jakov Pehar pregledao crkveno dvorište radi plana uređenja. U studenom iste godine počelo je uređenje dvorišta, posađene su brojne predviđene sadnice. Tri godine nakon toga, sredinom srpnja 1972., prigodom asfaltiranja ceste od Lukoča do crkve, poduzeće Hercegovina putovi asfaltiralo je i crkveno dvorište. Asfaltiranje je dovršeno 1. kolovoza 1972.

Naravno, pravi je posao uslijedio tek nakon 1981. Valjalo je misliti na uređenje čitavoga dvorišta, kao i onih površina koje

su tek nakon 1981. kupljene. U ljetopisu se navode bezbrojni sastanci stručnjaka raznih profila o tome kako najbolje urediti crkveni i okolni prostor da bi se dobio prikladan molitveni, mirni kutak – sada ne više samo za župljane, nego za milijune hodočasnika iz čitavoga svijeta. Veliki su problem u početku stvarale komunističke vlasti koje nisu dopuštale uređenje okoliša crkve, parkinga, javnih zahoda. Konačno je «moratorij na gradnju» podignut tek 1989. godine! Kasnije je biskup Žanić pravio osobite probleme oko izgradnje vanjskoga oltara. U crkveno je dvorište postavljena rasvjeta, kablovi su stavljeni pod zemlju, sagrađene su vanjske ispovjedaonice, preuređena stara štala, kao i dvije kupljene kuće (Fatina i Beljanova), uređen javni zahod, park oko crkve i parkirišta, sagrađen veličanstveni vanjski oltar i uređen prostor oko njega. Radovi se nastavljaju do danas, a vjerojatno nikada i ne će biti konačno završeni.

Crkveno zemljište

Kako je već rečeno, zemljište za izgradnju prve župne kuće i crkve darovali su župljani. O tome je zapisao župnik fra Anđeo Nuić u svom odgovoru provincijalatu 17. srpnja 1911.: «Sve zemljišta oko crkve, kuće i vrtli, jesu podignuti na općini seockoj bez kupovanja». Zemljište oko crkve, kotar mostarski, stoji u grunтовnici na crkvi. Zemljište oko župskog stana i župski stan, kotar ljubuški, još nije bio ugrunтовčen; «nastojat ću da bude ugrunтовčen na samostan Humački». Uz to «ima nješto zemljišta crkvi dato na Vionici, godišnja korist oko 30 kruna». Župnik fra Kažimir Bebek piše provincijalu 19. prosinca 1914. o plaćanju poreza na zemlju u Međugorju (s Vionicom) i Bijakovićima. Kaže da se dotad nije plaćao porez na zemljište u Međugorju, a sada vlasti to traže.

To je zemljište valjalo obrađivati, poglavito u vrijeme kad su svi župljani te župe živjeli od vinograda i duhana. U gaju je tako župnik fra Anđeo Nuić 1908. uređio željeznu ogradu ispred crkve, a u bašči iza crkve iskrčeno je divlje raslinje i ledina kako bi se mogao posaditi duhan. U drugoj bašči posađen je vinograd od 150 loza, a bašča prema gaju je bila proširena. Godinu dana kasnije u iskrčevoj bašči posađeno je 700 loza. Godine 1912. ozidan je zid oko bašče u dužini od 70 metara. U zemlju oko crkve u travnju 1922. posađena je loza «amerikanka». Većinu radova uradili su župljani dobrovoljno, uz župnikovu hranu. Ipak je trošak za uređenje vinograda bio 25.000 dinara.

Pripremajući se za izgradnju nove župne crkve valjalo je dakako misliti i na zemljište na kojem će crkva biti građena. Nije bilo dovoljno prostora na mjestu ili u neposrednoj blizini stare crkve, pa je župnik fra Bernardin Smoljan početkom godine 1932. kupio još neko zemljište – o čemu je izvijestio provincijala fra Dominika Mandića. Župnik piše 1. siječnja 1932. kako je župa tada između župne kuće i crkvenog gaja imala u vlasništvu tri njivice. Sjeverno od tih njivica bili su posjedi u vlasništvu dvojice muslimana iz Šurmanaca, od kojih se jedan zvao Ibro. Fra Bernardin sugerira kako bi te posjede bilo dobro «kupiti za provinciju kako bi se zaočkružilo crkveno zemljište». Na istome dopisu nadopisao je u «post scriptum»-u: «Pošto je postojala pogibao, da još danas ne izgubim ovaj komad, to je već rečeno Ibri, da smo mi ozbiljne mušterije kao susjedi i da za nas ostavi, a on da će dosutra novac dobiti.»

Tri godine kasnije isti je župnik izvijestio novoga provincijala fra Matu Čuturića kako je za potrebe izgradnje nove crkve već dobiveno preko tri dunuma zemljišta, a da će još tri dunuma kasnije «doći u ruke». To je zemljište dobiveno na taj način što je općina četvorici dotadašnjih vlasnika spomenutih šest dunuma zemljišta namjesto njihove zemlje dala u zamjenu određene posjede koji su do tada bili u vlasništvu općine. Na drugome mjestu točno je određeno koje je to zemljište koje je bilo predviđeno za izgradnju nove župne crkve. Kako je naime stara crkva tijekom vremena postala ruševna, bilo je potrebno tražiti podesnije mjesto za izgradnju. «Kao najbolje mjesto i najljepši položaj našli su svi da je zemljište, što leži zapadno od sadašnjeg župskog stana i zove se 'Lučice'. Vasilji i Čilići darovali su u tu svrhu do 6 dunuma svoga vlasništva.» Za svoj dar dobili su Čilići i Vasilji – kako je gore navedeno – zamjensko zemljište na drugome mjestu. Tako je župa imala dovoljno zemljišta na kojem se mogla graditi nova veličanstvena župna crkva, koja ne bi bila stiješnjena sa svih strana, nego je imala dovoljno prostora oko sebe.

Naravno, nakon početka Gospinih ukazanja (1981.) valjalo je misliti na stvaranje molitvenog prostora oko crkve, pa su župnici morali otkupljivati zemljište koje je dodirivalo crkveno imanje. Žale se kako su neki već počeli graditi i kuće u neposrednoj blizini same crkve i kako su vlasnici okolnog zemljišta podigli cijene, nadajući se nagloj zaradi. Ipak, nije bilo druge nego po svaku cijenu zemljište otkupljivati.

Doma Landeka

U srijedu, 23. studenoga 2006. u Rastovači je umrla Doma Landeka, majka dugogodišnjeg međugorskog župnika fra Ivana Landeke. Pokopana je 23. studenoga na mjesnom groblju Ilijino Brdo. Svetu Misu zadušnicu predvodio je provincijal fra Slavko Soldo. Donosimo oproštajnu riječ posušškoga župnika fra Milana Lončara.

Dragi fra Ivane i obitelji pok. Dome, braćo svećenici i časne sestre, rodbino, prijatelji, poštovani ukopnici!

Umrla je naša draga majka Doma. S njezinom smrću zatvorena je jedna nezamjnjiva i nenadomjestiva škola ljubavi, dobrote i čovječstva. *Jer, majka je naša škola./Na njoj smo naučili./što je čovjek, ljubav i dobrotu.* (fra Ljudevit Rupčić)

I više je umrlo nego što sam rekao. I više je umrlo nego što je već rečeno, i više od svega što se može reći, jer neizrecivo je bogatstvo svetosti života, koju Bog nudi majci i po majci, i koju je pokojna Doma svim srcem prihvatila.

Rodila se 1928. u Rastovači. Godine 1954. vjenčala se s Petrom Landekom, sada već pokojnim; umro je 1992. S njim je rodila sedmero djece – pet sinova i dvije kćeri. Dva sina, Stjepana i Vinka, pokopala je dok su bili još mala djeca.

Njezino bogatstvo bila je njezina obitelj – i drugoga nije imala. Njezina radost bila je njezina obitelj. Ona joj je bila najveća radost. Uz obitelj voljela je i svoju župu i svoj narod, a posebno sv. Franju; bila je i članica Trećega reda.

U njezinoj obitelji rodilo se i duhovno zvanje, naš fra Ivan, fratar i svećenik. On je

prvo njezino dijete. Rodila je još i djecu: Ivu, Anđu, Krešu i Benjamina.

Uvijek je našla vremena za svetu nedjelju i druge blagdane, za dnevnu molitvu i svete sakramente...

Jer je imala vremena za Boga, našla ga je i za sve drugo jer Bog ne oduzima nego daje, ne tovari križ na nas nego nam ga pomaže nositi, ne proklinje nas nego nas blagoslivlja, ne oduzima život nego ga daje...

Neposredno pred samu smrt pričestila se i rekla svome fra Ivanu: «Brzo ćeš ti ostati bez mene.»

Dragi fra Ivane, sigurno je teško čuti te riječi. No, tvoja je majka cijeli život sebi umirala da bi njezina djeca, a i ti s njima, živjela.

Nisi ti, vjernički gledano, ostao bez majke. Svete majke ne umiru. Kao što ni naš Gospodin nije umro, nego je kroz vrata smrti prošao u Vječnost, gdje smrti više nema. Kada više ovdje nije mogla ništa za vas učiniti, prešla je u besmrtnost, odakle će stalno biti s vama.

Koliko god je bolan prijelaz iz prolaznoga u vječni život, u ime svemogućega i dobrog Boga sa sv. Pavlom kažem da mi kršćani i nad ovom smrću ne plačemo

«kao pogani koji nemaju nade» (1 Sol 4,13). I ovdje je trijumf smrti prividan. Mi znamo kome vjerujemo! Zato vjernici ne znaju za očaj. Oni doduše poznaju bol i žalost, ali ne odlaze s grobova svojih najdražih neutješeni i bez nade. Njihove suze nisu znak nevjere, nego su znak da su voljeli one koje oplakuju. Ako je Krist plakao nad mrtvim Lazarom, onda i mi imamo pravo plakati nad odrom svoje majke, svoje djece, rodbine, prijatelja.

Dok cijeloj obitelji i rodbini, a posebno našem fra Ivanu, osobno i u ime mnogih ovdje nazočnih, izražavam iskrenu sućut, istovremeno zahvaljujem Bogu na svemu: na daru uzorne majke, na daru uzorne vjere i ljubavi. Sretan sam da sam je poznavao preko trideset godina. Uvijek je na mene ostavljala dojam hrabre i u svoj životni put sigurne žene, žene jake vjere i nade. Hvala ti, draga Dome! I neka te dobri Bog primi u društvo svojih pravednika! «Otvori joj, Gospodine, vrata raja da se vrati u domovinu gdje smrti više nema i gdje je radost vječna.» Jer ti, Gospodine, znaš da majka Doma zapravo nije ni umrla; ona je besmrtna. Jer ljubav ne umire! Amen.

Glasnik **MIRA**

Sve o događajima u Međugorju
i odjecima u svijetu i Katoličkoj
Crkvi čitajte u novom
mjesečniku - Glasniku mira.
Čitajte i preporučite drugima

Glasnik mira, mjesečnik
Informativnog centra "Mir"
Međugorje.

Surađujte u Glasniku mira,
pišite nam o svojim iskustvima.

Pretplatite se na Glasnik mira.

Godišnja pretplata (12 brojeva):

30 KM/120 Kn

RADIOPOSTAJA
MIR
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 MHz
Mostar 100,0 MHz
Banja Luka 107,8 MHz
Hercegovina 101,5 MHz
Lašvanska dolina 100,0 MHz
Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 MHz
Banja Luka, Sjeverna Bosna 106,7 MHz
Sjevero-zapadna Bosna, Jajce 106,7 MHz
Dolina Neretve i Juž. Hercegovina 98,3 MHz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 MHz
Zagreb, Lika, Karlovac, Bihać, Sj. Hrvatska 107,8 MHz
Sisak, Gradiška, Kutina, Ivaničgrad, Novska 106,7 MHz
Zenica, Žepče, Tuzla, Slavonski Brod, Posavina 100,1 MHz

Satelit: Europa, Bliski istok i Afrika
HOT BIRD 6° istočno

INFORMATIVNI CENTAR "MIR" MEĐUGORJE
RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Tel.: 036/651 100; faks: 036/651 300
E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.medjugorje.hr

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Krunica
	- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
	- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
	- U uskrsnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Križni put uz Križevac
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Čašćenje Križa

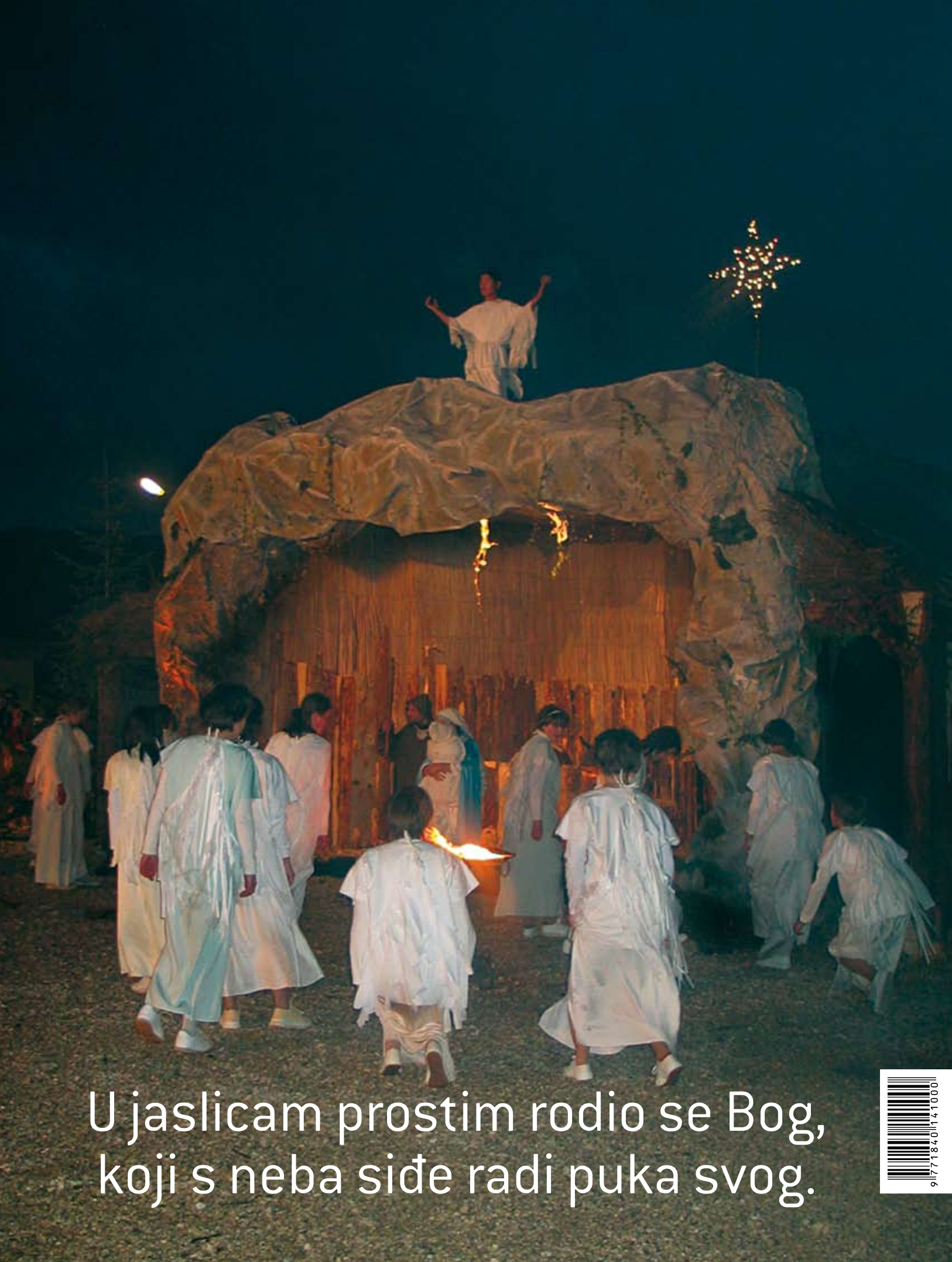
SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h	Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SVAKOG 25. U MJESECU - CJELONOĆNO KLANJANJE

U jaslicam prostim rodio se Bog,
koji s neba siđe radi puka svog.

